

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

Bulgáriában nincsen a fizetéseképtelenségi eljárásra vonatkozó külön jogszabály. A fizetéseképtelenségre vonatkozó általános rendelkezések a kereskedelmi törvény fizetéseképtelenségről szóló fejezetében találhatóak. A bankok és biztosítók fizetéseképtelenségére a bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvényben és a biztosítási törvénykönyvben lefektetett különös rendelkezések vonatkoznak.

A fizetéseképtelenségi eljárás fizetéseképtelen kereskedőkkel szemben indítható meg. Ezen túlmenően a fizetéseképtelenségi eljárást túlzottan eladósodott korlátozott felelősségű társaságokkal, részvénytársaságokkal vagy betéti társaságokkal szemben indítható meg.

Fizetéseképtelenségi eljárás indítható olyan személlyel szemben is, aki fizetéseképtelen adóson keresztül leplezett módon kereskedik. A fizetéseképtelenségi eljárás kereskedelmi vállalkozással szembeni megindításakor úgy kell tekinteni, hogy az eljárás azzal egyidejűleg a korlátlan felelősséggel rendelkező partnerrel szemben is megindult.

Fizetéseképtelenségi eljárás indítható az olyan önálló vállalkozóval szemben is, aki elhunyt vagy akit törölték a cégnyilvántartásból, amennyiben a halálakor fizetéseképtelen volt vagy a nyilvántartásból már törlésre került. Fizetéseképtelenségi eljárás indítható a korlátlan felelősséggel rendelkező partnerekkel szemben is, még abban az esetben is, ha a szóban forgó partner elhunyt vagy törölték a cégnyilvántartásból. A fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem az adós halála vagy a cégnyilvántartásból való törlése időpontjától számított egy éven belül terjeszthető elő.

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítható a felszámolás alatt lévő fizetéseképtelen gazdasági társaságokkal szemben is. A bankokkal és biztosítókkal szembeni fizetéseképtelenségi eljárásra külön jogszabályban meghatározott szabályok és eljárás vonatkozik.

Külön jogszabály vonatkozik az olyan kereskedő fizetéseképtelenségével kapcsolatos ügyekre, amely állami monopóliumot gyakorló állami vállalat vagy különös jogszabály alapján létrehozott állami vállalat. Nem indítható fizetéseképtelenségi eljárás olyan kereskedővel szemben, amely állami monopóliumot gyakorló állami vállalat vagy különös jogszabály alapján létrehozott állami vállalat.

A nemzeti jog az önálló vállalkozók kivételével nem tartalmaz a természetes személyekkel szembeni fizetéseképtelenségi eljárásra vonatkozó rendelkezéseket.

A bolgár bíróság másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást indíthat külföldi bíróság által fizetéseképtelenné nyilvánított kereskedővel szemben, amennyiben a kereskedő Bulgária területén jelentős vagyonnal rendelkezik.

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítására valamennyi kereskedő tekintetében az alábbi előfeltételek vonatkoznak:

(1) Az adósnak kereskedőnek kell lennie.

Fizetéseképtelenségi eljárás nem csak kereskedővel szemben indítható, hanem olyan személlyel szemben is, aki fizetéseképtelen adóson keresztül leplezett módon kereskedik, illetve korlátlan felelősséggel rendelkező partnerrel szemben is megindítható, akkor is, ha e személyek elhunytak vagy a nyilvántartásból törlésre kerültek, valamint az elhunyt vagy a nyilvántartásból törölt önálló vállalkozóval szemben.

A kereskedelmi törvény 612. cikke szerint nem indítható fizetéseképtelenségi eljárás olyan állami vállalattal szemben, amely állami monopóliumot gyakorol vagy amelyet különös jogszabály alapján hoztak létre.

(2) A kérelmet a kereskedelmi törvény 625. cikkében és a 742. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott személyek egyikének kell benyújtania, ilyen személy különösen: az adós, a felszámoló vagy az adós hitelezője üzleti tranzakció esetében, a Nemzeti Adóhivatal (a központi kormányzattal vagy önkormányzatokkal szemben fennálló, az adós üzleti tevékenységéből eredő köztartozás esetében vagy önálló kormányzati követelés formáját öltő tartozás esetében) vagy a társaság irányító szervének tagja.

Az adósnak a fizetéseképtelenné válása vagy a túlzott eladósodása esetén a fizetéseképtelenségi eljárást 30 napos határidőn belül kell megindítania. Önálló vállalkozó esetében a kérelmet az önálló vállalkozó vagy a jogutódja terjesztheti elő. Gazdasági társaság adós esetében a kérelmet az irányító szerv, valamelyik korlátlan felelősséggel rendelkező partner vagy a társaság képviselője vagy a bíróság által kijelölt felszámoló nyújthatja be. Ebben az esetben a kérelemhez az alábbiakat szükséges mellékelni:

a legutolsó, bejegyzett könyvvizsgáló által hitelesített éves pénzügyi beszámoló és a kérelem benyújtása időpontja szerinti mérleg másolata, feltéve, hogy a kereskedőt jogszabály pénzügyi beszámoló és mérleg készítésére kötelezi;

a vagyontárgyak és pénzbeli kötelezettségekről készített leltár és leírás a kérelem benyújtásának időpontja szerint;

a hitelezők listája, amely tartalmazza a hitelezők címét, a követelések típusát és összegét, és a követelések fedezetét;

az önálló vállalkozó és a korlátlan felelősséggel rendelkező tag személyes és házassági vagyonközösségbe tartozó vagyontárgyainak listája;

annak igazolása, hogy a Nemzeti Adóhivatalt értesítették a fizetéseképtelenségi eljárás megindításáról;

a jogi képviselőnek adott kifejezett meghatalmazás, amennyiben a kérelmet meghatalmazott nyújtja be.

Amennyiben a kérelmet hitelező terjeszti elő, a hitelező követelését és az adós állítólagos fizetéseképtelenségét alátámasztó összes bizonyítékot csatolni kell a kérelemhez, az illetékbélyeg számlájával, valamint annak igazolásával együtt, hogy a Nemzeti Adóhivatalt értesítették a kérelem benyújtásáról.

(3) A végrehajthatóság feltételei:

az adós kereskedelmi ügylethez kapcsolódó vagy abból eredő pénzügyi kötelezettsége, ideértve a szóban forgó ügylet érvényességét, teljesítését, nem teljesítését, megszüntetését, hatályon kívül helyezését és semmisségét vagy a megszüntetése következményeit;

a központi kormányzattal vagy önkormányzatokkal szemben fennálló, az adós kereskedelmi tevékenységéből eredő köztartozás;

vagy önálló kormányzati követelésből eredő tartozás.

„Kereskedelmi ügylet” a kereskedő által a tevékenysége gyakorlása során lebonyolított ügylet, ideértve a kereskedelmi törvény 1. cikkének (1) bekezdésében kifejezetten meghatározott ügyleteket (árak vagy egyéb cikkek vásárlása viszonteladás céljából eredeti, feldolgozott vagy végtermék formájában, saját előállítású termékek értékesítése, értékpapír-vásárlás viszonteladás céljából, kereskedelmi ügynöki és közvetítői tevékenység, bizomány, szállítmányozási és fuvarozási ügyletek, biztosítási ügyletek, banki és devizaügyletek, váltók, saját váltók és csekkek, raktározási ügyletek, engedélyezési ügyletek, árufelülvizsgáló, szellemi tulajdonnal kapcsolatos ügyletek, szállodaüzemeltetés, idegenforgalmi, reklám-, információs, előadói és szórakoztatóipari tevékenység és egyéb szolgáltatások, ingatlan vásárlása, építése vagy berendezése értékesítés vagy bérbeadás céljából), függetlenül az adott ügyleteket

lebonyolító személyek eljárási minőségétől. Kétség esetén úgy kell tekinteni, hogy a kereskedő az ügyletet a tevékenysége gyakorlása keretében bonyolította le.

A központi kormányzat és az önkormányzatok különböző típusú közjogi követeléseiről az adóeljárásról és a társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyv 162. cikkének (2) bekezdése rendelkezik. Ezek a következők:

adók, beleértve a jövedéki adót és a vámokat, kötelező társadalombiztosítási hozzájárulások és egyéb, az állami költségvetésbe befizetendő hozzájárulások; egyéb fizetési kötelezettségek, amelyek alapját és összegét jogszabály határozza meg;

jogszabályban előírt illetékek és önkormányzati adók;

a jogszabályi előírásoknak nem megfelelő módon történt társadalombiztosítási kiadások;

az állam részére zár alá vett vagyontárgyak pénzbeni megfelelője, bírságok és pénzbüntetések, valamint az állam részére elkobzott és lefoglalt készpénz;

a központi kormányzat vagy az önkormányzatok számára jogerős bírósági határozatban megítélt pénzüsszegekből eredő tartozás, valamint az Európai Bizottság jogellenesen nyújtott állami támogatás visszaköveteléséről hozott határozatából eredő tartozás;

szabálysértési határozatból eredő tartozás;

előcsatlakozási pénzügyi eszközök, operatív programok, az Európai Unió strukturális alapjai és Kohéziós Alapjai, az európai mezőgazdasági alapok, az Európai Halászati Alap, a Schengeni Támogatás és az átmeneti támogatási eszköz társfinanszírozásával megvalósuló projektek keretében jogosulatlanul fizetett vagy túlfizetett összegek, valamint jogellenesen felvett vagy jogellenesen kifizetett összegek, ideértve a vonatkozó nemzeti társfinanszírozást, amely összegek közigazgatási határozat alapján visszakövetelhetők, valamint egyéb, nemzeti és európai uniós jogszabályokban meghatározott bírságok és pénzbüntetések;

a fenti követelések után járó kamat.

A közjogi követelések magukban foglalják az Európai Bizottság, az Európai Unió Tanácsa, az Európai Unió Bírósága és az Európai Központi Bank vagyoni kötelezettséget megállapító határozata alapján az Európai Unió költségvetésébe befizetendő követeléseket, amelyek az Európai Közösséget létrehozó szerződés 256. cikke alapján végrehajthatók, valamint az Európai Unió tagállamainak követeléseit, amelyek pénzeszközök, illetve az elkobzott vagy lefoglalt vagyontárgy pénzbeli megfelelőjének elkobzásáról vagy lefoglalásáról hozott jogerős határozat alapján végrehajthatók, valamint az Európai Unió valamely másik tagállamában hozott, pénzügyi szankció kiszabásáról szóló határozat alapján végrehajthatók, amennyiben e határozatok Bulgáriában elismerésre kerülnek és végrehajthatók.

Függetlenül attól, hogy a követelés kereskedelmi ügyletből ered vagy pedig közjogi eredetű, meg kell erősíteni, hogy a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet elbíráló bírósági határozat időpontjában a követelés érvényes és létező.

(4) Fizetésképtelenségi eljárás fizetésképtelen kereskedővel szemben indítható. Fizetésképtelenségi eljárás indítható túlzottan eladósodott korlátozott felelősségű társasággal (*дружество с ограничена отговорност*), részvénytársasággal (*акционерно дружество*) vagy korlátozott felelősségű részvénytársasággal (*командитно дружество с акции*) szemben is. A fizetésképtelenség és a túlzott eladósodás objektív ténybeli körülmények, amelyek jogi fogalom meghatározása megtalálható a kereskedelmi törvényben.

A kereskedő fizetésképtelen, ha nem képes megfizetni az alábbiakat:

kereskedelmi ügyletből eredő vagy azzal kapcsolatos, esedékessé vált vagyoni kötelezettséget, ideértve a szóban forgó ügylet érvényességét, teljesítését, nem teljesítését, megszüntetését, hatályon kívül helyezését és semmisségét vagy a megszüntetése következményeit;

a kereskedő kereskedelmi tevékenységével kapcsolatban felmerülő, a központi kormányzattal vagy az önkormányzatokkal szemben fennálló köztartozást; önálló állami követelés formáját öltő kötelezettséget.

A kereskedőről akkor feltételezhető, hogy nem képes megfizetni az első kategóriába eső valamely esedékessé vált tartozást, ha a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőzően e kereskedő a cégnyilvántartásban való közzététel céljából elmulasztotta benyújtani az utolsó három évre vonatkozó pénzügyi beszámolóit.

Az adóst fizetésképtelennek tekintik, ha felfüggesztett kifizetései vannak. Akkor is úgy kell tekinteni, hogy az adósnak felfüggesztett kifizetései vannak, ha bizonyos hitelezők számára a tartozását részben vagy egészen megfizette. A fizetésképtelenség akkor is feltételezhető, ha a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet benyújtó hitelező által beszerzett jogerős határozat alapján indult végrehajtási eljárás során a tartozást, onnantól számított 6 hónapon belül, hogy az adós az önkéntes fizetésre vonatkozó felszólítást vagy értesítést kézhez vette, részben vagy egészben nem fizették meg.

A gazdasági társaság túlzottan eladósodottnak minősül, ha a vagyona nem elegendő a tartozásai fedezéséhez.

(5) Az adós nem átmeneti nehézségekkel küzd, hanem objektív szempontból és tartósan fizetésképtelen és túlzottan eladósodott.

A fizetésképtelenségi eljárás lefolytatására az a megyei bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem megindításakor a kereskedő székhelye található. Az adós vagy a felszámoló által benyújtott fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet a bíróság zárt tárgyaláson haladéktalanul tárgyalja, és értesítést tesz közzé a cégnyilvántartásban. A hitelező által benyújtott fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet a bíróság legkésőbb a kérelem benyújtásától számított 14 napon belül zárt tárgyaláson tárgyalja, amelyen a hitelezőnek és a kérelmezőnek a bíróság idézésére meg kell jelenniük. A bíróság az adós vagy a felszámoló által benyújtott fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem alapján indult eljárást felfüggeszti, amennyiben mire elbírálja a kérelmet valamely hitelező fizetésképtelenség megállapítása iránti kérelmet terjeszt elő. A hitelező által benyújtott kérelem alapján indult eljárás során tartott első tárgyalás berekesztéséig más hitelezők is félnek minősülhetnek, kifogást emelhetnek és írásbeli bizonyítékot terjeszthetnek elő. A bíróság a kérelem benyújtása napján ügyszámmal látja el a kérelmet, és kijelöli a határidőt, amelyen belül a kérelmet el kell bírálania. A hivatkozott határidő a három hónapot nem haladhatja meg.

A kérelem elbírálását megelőzően a fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróság a hitelező indítványára vagy saját hatáskörében eljárva a következő megelőző és elővigyázatossági intézkedéseket rendelheti el, amennyiben azok az adós vagyonának megóvása érdekében szükségesek:

csődgondnok kijelölése;

letiltással, lefoglalással járó biztosítási intézkedés vagy egyéb elővigyázatossági intézkedés engedélyezése;

az adós vagyonával szemben elrendelt végrehajtási eljárás felfüggesztése, kivéve az adózási és társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyv alapján indult végrehajtási eljárást;

az adós rendelkezésre álló vagyontárgyainak megóvását szolgáló, jogszabályban előírt intézkedések engedélyezése;

az adós személyes vagyontárgyainak és használati tárgyainak tárolására szolgáló helyiség, felszerelés, szállítójármű stb. lepecsételése, kivéve a lakhatásra szolgáló helyiségeket és egyéb tereket, amelyek az adós további működéséhez vagy romlandó áruk tárolásához szükségesek.

A hitelező által indítványozott intézkedéseket a bíróság abban az esetben hagyja jóvá, amennyiben a hitelező az indítványát írásbeli bizonyítékkal hitelt érdemlően alátámasztja és/vagy a bíróság által meghatározott összegű biztosítékot nyújt, hogy megtérítse az adóst ért bármely kárt, amennyiben később megállapítást nyer, hogy az adós nem fizetésképtelen, illetve nincs túlzottan eladósodva. Az elővigyázatossági intézkedések a fizetésképtelenségi eljárás alatt vont vagyon valamennyi hitelezőjének érdekét szolgálják, és a bíróság ezeket az intézkedéseket megszüntetheti, amennyiben a vagyon megóvása és a hitelezők jogainak biztosítása érdekében többé nincsen rájuk szükség.

A határozatról értesítik az intézkedéssel érintett felet, valamint az elrendelését indítványozó felet. Az intézkedés azonnal végrehajtható, és azzal szemben az értesítés kézbesítésétől számított 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő. A fellebbezés nem bír felfüggesztő hatállyal. Az elővigyázatossági intézkedéseket a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem elutasításáról szóló határozat meghozatalának napjától megszüntnek kell tekinteni. Az elővigyázatossági intézkedéseket a fizetésképtelenségi eljárás megindítását elrendelő határozat meghozatalának napjáig kell alkalmazni.

Amennyiben a fizetésképtelenség vagy a túlzott eladósodás megállapítást nyer, a bíróság a kereskedelmi törvény 630. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott határozattal megállapítja a fizetésképtelenséget vagy a túlzott eladósodást, meghatározza annak kezdő dátumát, megindítja a fizetésképtelenségi eljárást, kijelöli az ideiglenes csődgondnokot, biztosítási intézkedést engedélyez letiltás, lefoglalás vagy egyéb elővigyázatossági intézkedés formájában, valamint legkésőbb a határozathozatától számított egy hónapon belüli időpontra kitűzi az első hitelezői gyűlés időpontját. Amennyiben nyilvánvaló, hogy a további működés károsítani fogja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyont, a bíróság az adós vagy a csődgondnok, a nemzeti adóhivatal vagy a hitelező indítványára az adóst a kereskedelmi törvény 630. cikkének (2) bekezdésében foglalt határozattal fizetésképtelenné nyilváníthatja, és elrendelheti a kereskedelmi tevékenysége beszüntetését a fizetésképtelenségi eljárás megindítását elrendelő határozat meghozatalának napjától vagy pedig egy későbbi, azonban a helyreállítási tervre vonatkozó javaslatételi határidőt megelőző időponttól kezdődően. A víz- és csatornarendszer üzemeltetőjével szembeni fizetésképtelenségi eljárás megindításáról szóló határozat meghozatalakor a bíróság az üzemeltetőt mindaddig nem kötelezheti a tevékenysége beszüntetésére, amíg új víz- és csatornarendszer üzemeltetőt nem jelöltek ki.

A fizetésképtelenségi eljárás megindítását elrendelő határozat valamennyi félre nézve kötelező.

Azt követően, hogy a bíróság megindította a fizetésképtelenségi eljárást vagy megelőző, illetve elővigyázatossági intézkedéseket rendelt el, az adós a csődgondnok felügyelete alatt folytatja a kereskedést és új szerződést csak a csődgondnok előzetes jóváhagyásával és azzal a feltétellel köthet, hogy továbbra is eleget tesz a fizetésképtelenségi eljárás megindítását elrendelő határozatban elrendelt intézkedéseknek. A bíróság megfoszthatja az adóst a vagyontárgyai feletti rendelkezés, valamint az elidegenítésének jogától, és e joggal a csődgondnokot ruházhatja fel, amennyiben úgy ítéli meg, hogy az adós magatartása hátrányosan érinti a hitelezők érdekét.

A bíróság a kereskedelmi törvény 631. cikkében foglalt határozattal elutasítja a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet, amennyiben megállapítja, hogy az adós nehézségei átmeneti jellegűek, illetve a vagyontárgyai a hitelezők érdekeinek sérelme nélkül elegendőek az adósságai fedezéséhez.

Amennyiben a rendelkezésre álló vagyontárgyak nem elegendőek a fizetésképtelenségi eljárás induló költségeinek fedezésére és a költségeket előzetesen nem fizették meg, a bíróság a kereskedelmi törvény 632. cikkének (1) bekezdése alapján hozott határozatban megállapítja a fizetésképtelenséget vagy a túlzott eladósodás tényét, megindítja a fizetésképtelenségi eljárást, biztosítási intézkedést engedélyez letiltás, lefoglalás vagy egyéb elővigyázatossági intézkedés formájában, elrendeli, hogy a gazdasági társaság szüntesse be a kereskedelmi tevékenységét, az adóst fizetésképtelenné nyilvánítja és felfüggeszti az eljárást, anélkül, hogy elrendelné a kereskedő cégnyilvántartásból való törlését. A felfüggesztett eljárás az adós vagy a hitelező által a fenti határozat cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított egy éven belül előterjesztett kérelme alapján újból megindítható. Az eljárás újból megindítható, amennyiben a kérelmező képes igazolni, hogy elégséges vagyon áll rendelkezésre, vagy pedig letétbe helyezi az induló költségek fedezetét biztosító összeget. Amennyiben egyik fél sem kezdeményezi az eljárás folytatását, a bíróság megszünteti az eljárást és elrendeli a kereskedő törlését a cégnyilvántartásból. Ugyanezek a szabályok vonatkoznak arra az esetre, ahol az eljárás során megállapítást nyer, hogy az adós rendelkezésre álló vagyontárgyai nem elegendőek a fizetésképtelenségi eljárás költségeinek fedezéséhez.

A kereskedelmi törvény 630. és 632. cikke alapján hozott határozatokkal szemben a cégnyilvántartásba való bejegyzésüktől számított 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő, a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet elutasító határozattal szemben pedig, összhangban a polgári perrendtartásban előírt eljárással, a közlésétől számított 7 napon belül nyújtható be fellebbezés. A 630. cikk alapján hozott határozat azonnal végrehajtható. A fizetésképtelenségi eljárás megindítása napjának a kereskedelmi törvény 630. cikkének (1) bekezdése szerinti határozat meghozatalának napja tekintendő. A fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat megsemmisítése esetén a letiltást és a lefoglalást megszüntnek kell tekinteni, az adós jogai helyreállnak, a csődgondnok jogkörei pedig a jogerős határozat cégnyilvántartásba való bejegyzésének napjától megszűnnek.

A bíróság a vállalkozás helyreállítási tervét a határozatában elutasítja vagy jóváhagyja. Amennyiben a helyreállítási tervet jóváhagyja, a bíróság megszünteti a fizetésképtelenségi eljárást és kijelöli a tervben javasolt vagy a hitelezői gyűlés által választott felügyeleti szervet. A határozattal szemben a cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő.

A bíróság a kereskedelmi törvény 710. cikkében foglalt határozattal az adóst fizetésképtelenné nyilvánítja, amennyiben a vonatkozó törvényi határidőn belül nem javasolt helyreállítási tervet vagy a javasolt tervet nem fogadták el vagy hagyták jóvá. Ugyanezek a szabályok vonatkoznak a kereskedelmi törvény 630. cikkének (2) bekezdésében, 632. cikkének (1) bekezdésében és 709. cikkének (1) bekezdésében foglalt esetekre (az eljárás folytatása, amennyiben az adós elmulasztja a helyreállítási terv szerinti kötelezettségei teljesítését). A bíróság ugyanazzal a határozattal fizetésképtelenné nyilvánítja az adóst, elrendeli, hogy a fizetésképtelen vállalkozás szüntesse be a kereskedelmi tevékenységét, az adós vagyontárgyai tekintetében általános jelleggel engedélyezi a letiltást és lefoglalást, a jogi személy adós irányító szerveinek jogköreit megszünteti, megfosztja az adóst a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon feletti rendelkezés és elidegenítésének jogától, valamint elrendeli a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyoneszközök pénzé tételeit és a bevétel felosztását. A fizetésképtelenséget megállapító határozat valamennyi fél vonatkozásában alkalmazandó, és azt a cégnyilvántartásba be kell jegyezni. E határozat azonnal végrehajtható, és azzal szemben a bejegyzéstől számított 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő.

A fizetésképtelenséget kimondó határozat cégnyilvántartásba való bejegyzésének napjától az adós ingatlanvagyonát, ingó vagyonát és jóhiszemű harmadik felekkel szemben fennálló követeléseit lefoglaltak kell tekinteni. Az adós tulajdonában álló ingatlanvagyon és hajók lefoglalását a cégnyilvántartásba bejegyzett, az adós fizetésképtelenségét kimondó határozat alapján bejegyzik a közjegyzői nyilvántartásba vagy hajózási nyilvántartásba. A fizetésképtelenséget megállapító határozat meghozatalának napjától az adós valamennyi pénzbeli és nem pénzbeli kötelezettsége vele szemben végrehajthatóvá válik. A nem pénzbeli követelések pénzben kifejezett piaci értékét a határozathozatalkor határozzák meg. A nem pénzbeli kötelezettségeket a fizetésképtelenségi eljárás megindító határozat meghozatalának időpontjában fennálló piaci értékük alapján váltják át pénzüsszegre.

A fizetésképtelenséget megállapító külföldi bírósági határozatokat Bulgáriában kölcsönösség alapján ismerik el, amennyiben azokat annak az államnak valamely szerve bocsátotta ki, amelyben az adós székhelye található. Az adós, a külföldi bíróság által kijelölt csődgondnok vagy a hitelező kérelmére a bolgár bíróság másodlagos fizetésképtelenségi eljárást indíthat a külföldi bíróság által fizetésképtelenné nyilvánított kereskedővel szemben, amennyiben a kereskedő Bulgáriában jelentős vagyonnal rendelkezik. Ebben az esetben a határozat kizárólag az adós Bulgáriában található vagyontárgyaira vonatkozik.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?

A fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat időpontjától kezdődően az adós vagyona fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonná alakul, amelyből valamennyi, kereskedelmi és nem kereskedelmi tartozásból eredő hitelezői követelés kielégítést kell hogy nyerjen.

A nemzeti jog alapján a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon az alábbiakat foglalja magában:

a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat időpontjában az adós tulajdonában lévő vagyontárgyakat;

az adós által a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot követően szerzett vagyontárgyakat;

az önálló vállalkozó adós vagyona magában foglalja a személyes vagyontárgyak felét, a személyes vagyontárgyakkal kapcsolatos vagyoni jogokat és a házastársi vagyon részét képező készpénzbetéteket;

a korlátlan felelősséggel rendelkező tag adós vagyona magában foglalja a személyes vagyontárgyak felét, a személyes vagyontárgyakkal kapcsolatos vagyoni jogokat és a házastársi vagyon részét képező készpénzbetéteket;

A korlátozott felelősséggel rendelkező tag által nem befizetett vagy nem szolgáltatott tőkét vagy hozzájárulást a csődgondnok beszedi, hogy az a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képezze. Az adós bármely további újonnan beszedett követelését, a vagyontárgyai értékesítéséből befolyt bevételt és a hitelezőknek járó azon összegeket, amelyekről a hitelezők lemondtak, a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba kell sorolni.

Amennyiben valamely elzálogosított vagy biztosítékul adott vagyontárgy vételára meghaladja a biztosított követelést, beleértve a felhalmozott kamatot, az összeg fennmaradó részét a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba sorolják. Ugyanezek a szabályok vonatkoznak azokra a hitelezőkre, akiknek engedélyezték, hogy a biztosítékot maguknál tartsák.

Amennyiben a bíróság a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében valamely ügyetlet érvénytelenített, a harmadik fél által nyújtott vagyontárgyakat visszajuttatják, és amennyiben az ilyen vagyontárgyak nem képezik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét vagy pénztartozás esetén, e harmadik fél az eljárásban hitelezőnek minősül.

Amennyiben a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően köztartozás biztosítására elrendelt elővigyázatossági intézkedésekkel érintett vagyontárgyak értékesítéséből származó bevétel, vagy a bevétel, amellyel szemben köztartozás behajtása érdekében végrehajtási eljárás van folyamatban meghaladja a követelés összegét, beleértve a felhalmozott kamatot és a felmerült végrehajtási költségeket, a hatósági végrehajtó a fennmaradó összeget átutalja a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon bankszámlájára. Amennyiben a hatósági végrehajtó a fizetéseképtelenségi eljárás megindításától számított 6 hónapon belül nem értékesíti a vagyontárgyakat, a vagyon a hatósági végrehajtótól a csődgondnokhoz kerül és a fizetéseképtelenségi eljárás során kerül értékesítésre. Amennyiben valamely hitelező javára kifizetés történik a végrehajtási eljárás felfüggesztésének időpontja és a fizetéseképtelenségi eljárás megindításáról szóló határozat bejegyzésének időpontja között, a kifizetett összeget visszajuttatják a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba. Amennyiben lépéseket tesznek valamely biztosíték érvényesítése iránt a biztosított hitelező javára, a bevételnek a biztosíték összegét meghaladó részét hozzáadják a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonhoz.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba nem tartoznak bele az alábbiak:

az adós és a korlátlan felelősséggel rendelkező tag nem lefoglalható vagyontárgyai;

a földfelszín alatti természeti erőforrásokról szóló törvény 22h. cikkében és 63a. cikkében (2) bekezdésében hivatkozott pénzügyi biztosítékok;

a víz- és csatornarendszer üzemeltetőinek az elsődleges tevékenységük ellátásához szükséges vagyontárgyai, mindaddig, amíg az érintett területen új víz- és csatornarendszer üzemeltetőt nem jelölnek ki;

a hulladékkezelésről szóló törvény 60. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott bankszámlán letétbe helyezett összegek.

A nemzeti jog alapján (a polgári perrendtartás 444–447. cikke) a természetes személy adós személyes vagyontárgyainak alábbi elemei nem vonhatók végrehajtás alá:

az adós és családja általi rendeltetésszerű használatra szánt tárgyak a miniszterek tanácsa által elfogadott listában meghatározottak szerint;

az adós és családja létfenntartásához szükséges, egy hónapra elegendő élelmiszer vagy, mezőgazdasági termelők esetében, a következő aratásig vagy más mezőgazdasági termékek esetében az aratásnak megfelelő mezőgazdasági eseményig szükséges élelmiszer;

a fűtéshez, főzéshez és világításhoz szükséges, három hónapra elegendő tüzelőanyag;

a nélkülözhetetlen személyes vagyontárgyaknak minősülő gépek, szerszámok, eszközök és könyvek, amelyek lehetővé teszik a szabadúszó szakember vagy iparos számára a szakmája gyakorlásának folytatását;

a mezőgazdasági termelő adós földterülete, különösen: legfeljebb 0,5 ha alapterületű kert és szőlőültetvény vagy legfeljebb 3 ha alapterületű mező,

beleértve a szükséges mezőgazdasági gépeket, eszközöket, műtrágyát, növényvédelmi szereket és vetésre szánt magokat egy év időtartamra;

egy csapat igavonó állat, egy tehén és öt kisméretű haszonállat, tíz méhkas és a háziszárnyasok, ideértve a szükséges takarmányt az új betakarításig vagy ameddig nem lehet őket kihajtani a legelőre;

az adós otthona, amennyiben sem ő, sem a vele egy fedél alatt élő családtagja nem rendelkezik másik otthonnal, függetlenül attól, hogy az adós benne él-e.

Amennyiben az adós lakhatását szolgáló lakóingatlan meghaladja az adós és családtagjainak a miniszteri tanács rendeletében meghatározott lakhatási szükségleteit, a tulajdonjogról szóló törvény 39. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek teljesülése esetén a többletet értékesítésre kínálják fel;

egyéb nem lefoglalható vagyontárgyak és más jogszabály alapján végrehajtás alá nem vonható követelések.

A fenti tilalmak nem vonatkoznak a hitelezőkre a zálogjoggal vagy jelzálogjoggal terhelt vagyontárgyak tekintetében, amennyiben a zálogjog vagy jelzálogjog alapján a kérelmező a hitelező. E tilalmak az adós földterülete és lakóingatlana tekintetében nem vonatkoznak:

az olyan adósra, akit tartásdíj fizetési kötelezettség, kártérítési jog alapján megítélt kártérítés fizetési kötelezettség terhel, valamint akinek pénzügyi hiányt kell orvosolnia;

egyed adósokra jogszabályban kifejezetten meghatározott egyéb esetekben.

Az adós munkabérére vagy munkából eredő egyéb díjazására, vagy a minimálbér összegét meghaladó nyugdíjára irányuló végrehajtás esetén a következő összegek vonhatók le:

amennyiben a fenti költségek megfizetésére kötelezett személy jövedelme nem haladja meg a havi 300 BGN összeget – az összeg egynegyede, ha nincsen gyermeke, és az összeg egyötöde, ha eltartott gyermeke van;

amennyiben a fenti költségek megfizetésére kötelezett személy jövedelme havi 300 BGN és 600 BGN összeg közé esik – az összeg egyharmada, ha nincsen gyermeke, és az összeg negyede, ha eltartott gyermeke van;

amennyiben a fenti költségek megfizetésére kötelezett személy jövedelme havi 600 BGN és 1200 BGN összeg közé esik – az összeg fele, ha nincsen gyermeke, és az összeg harmada, ha eltartott gyermeke van;

amennyiben a fenti költségek megfizetésére kötelezett személy jövedelme meghaladja a havi 1200 BGN összeget – az összeg 600 BGN-t meghaladó része, ha nincsen gyermeke, és az összeg 800 BGN-t meghaladó része, ha eltartott gyermeke van.

Ezekben az esetekben a havi munkabért vagy díjazást az adók és a kötelező társadalombiztosítási járulékok levonását követően számítják ki. Ezek a korlátozások ugyanakkor nem vonatkoznak a tartásdíjjal kapcsolatos követelésekre. Ebben az esetben a tartásdíjként megítélt összeg teljes egészében levonásra kerül, és a tartásdíjhátralék megfizetésére kötelezett személy egyéb tartozásai miatt a munkabérét vagy munkából eredő egyéb díjazását vagy nyugdíját érintő levonásokat a teljes jövedelme fennmaradó részéből kell eszközölni. A tartásdíj iránti követelések nem vonhatók végrehajtás alá. Ösztöndíj kizárólag a tartásdíjjal kapcsolatos követelések esetében vonható végrehajtás alá.

A természetes személy adós érvényesen nem mondhat le a személyes vagyontárgyait, a munkabérét vagy munkából eredő egyéb díjazását vagy a nyugdíját megillető védelemről.

A földfelszín alatti természeti erőforrásokról szóló törvény 22h. cikke és 63a. cikkének (2) bekezdése határozza meg a pénzügyi biztosítékokra vonatkozó azon követelményeket, amelyeket az üzemeltetőnek, az engedély tulajdonosának vagy a koncessziós jogosultnak a tevékenysége hatósági engedély

szerinti megkezdését megelőzően az energiaügyi miniszternek be kell nyújtania, különösen az alábbiakat: az energiaügyi miniszter javára nyújtott visszavonhatatlan bankgarancia; vagyonkezelői számla az üzemeltető által megjelölt és az energiaügyi miniszter számára elfogadható bankban; biztosítási kötvény, amely az energiaügyi minisztert jelöli meg kedvezményezettként; okiratba foglalt akkreditív, amely alapján pénzeszköz kizárólag a megjelölt tevékenységek elvégzése érdekében hívható le vagy más, az energiaügyi miniszterrel egyeztetett törvényi biztosíték.

A hulladékkezelésről szóló törvény 60. cikkének (2) bekezdése az alábbiak szerint határozza meg a hulladéklerakó bezárása és utógondozása jövőbeni költségeinek fedezésére nyújtandó biztosítékokra vonatkozó követelményeket: havi levonások, amelyeket annak a Regionális Környezetvédelmi és Vízellenző Szolgáltatásnak (Regional Environment and Water Inspection Service, a továbbiakban: RIOSV) a vagyonkezelői számlájára kell befizetni, amely a hulladéklerakó helye szerinti területért felelős; havi levonások, amelyeket egy különös rendeltetésű számlájára kell befizetni, amely számlát mindaddig zárolják, amíg a hulladéklerakó bezárásával és utógondozásával kapcsolatos valamennyi intézkedést be nem fejezték, kivéve, ha a letétbe helyezett pénzeszközök használatát kifejezetten engedélyezték, vagy az azért a területért felelős illetékes RIOSV javára nyújtott bankgarancia, amelyen a hulladéklerakó található.

Az utolsó hitelezői gyűlés határozatot fogad el a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon értékesíthetetlen vagyontárgyai tekintetében, és dönthet úgy, hogy az adósnak visszaszolgáltatják az elhanyagolható értékkel bíró személyes vagyontárgyakat, illetve azokat a követeléseket, amely behajtása indokolatlanul nehéz lenne.

Az összes tartozás teljes körű kifizetését követően a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon fennmaradó részét visszaszolgáltatják az adós részére.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetésképtelenségi szakértőt?

Az adóst és a csődgondnokot a fizetésképtelenségi eljárás során a következő jogok illetik meg:

kifogást emelhetnek a felszámoló által készített mérleggel és jelentéssel szemben, amennyiben az eljárás felszámolás alatt álló gazdasági társaság ellen indult meg. A bíróság a kifogás tárgyában 14 napon belül határoz, e határozatával szemben fellebbezés nem terjeszthető elő;

kérhetik, hogy a bíróság állapítsa meg az adós fizetésképtelenségét és utasítsa az adóst a kereskedelmi tevékenysége beszüntetésére a fizetésképtelenségi eljárás megindításáról szóló határozat időpontjától vagy pedig későbbi időponttól kezdődően, amely dátumnak azonban meg kell előznie a helyreállítási terv javaslatára vonatkozó határidő leteltét, amennyiben egyértelmű, hogy a tevékenység folytatása a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon sérelmével járna;

kérhetik, hogy a bíróság engedélyezze a jogszabályban rögzített elővigyázatossági intézkedéseket az adós rendelkezésre álló vagyontárgyainak biztosítása érdekében;

helyreállítási tervet javasolhatnak;

kérhetik, hogy a bíróság hívjon össze hitelezői gyűlést.

Az adós és a csődgondnok intézkedéseit a nyilvánosság számára elérhető nyilvántartásban rögzítik, amely elektronikus formában is vezethető, és amely a fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróság hivatalánál hozzáférhető.

Az adós, annak képviselője és a csődgondnok nem vehetnek részt – sem közvetlenül, sem közvetítő vagy más kapcsolt fél útján – ajánlattételi eljárásban és vevőként nem vehetnek részt a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó személyes vagyontárgyak vagy tulajdonjogok értékesítésére szolgáló árveréseken. Amennyiben valamely tulajdonjogot arra jogosulatlan ajánlattevő szerez meg, az adásvétel semmisnek minősül, a vevő által fizetett vételárat megtartják, és azt a hitelezői követelések kielégítésére használják fel.

Azt követően, hogy a bíróság megindította a fizetésképtelenségi eljárást vagy megelőző, illetve elővigyázatossági intézkedéseket rendelt el, az adós a csődgondnok felügyelete alatt folytatja a kereskedést és új szerződést csak a csődgondnok előzetes jóváhagyásával és azzal a feltétellel köthet, hogy továbbra is eleget tesz a fizetésképtelenségi eljárás megindítását elrendelő határozatban elrendelt intézkedéseknek.

A bíróság megfoszthatja az adóst a vagyontárgyai feletti rendelkezés, valamint az elidegenítésének jogától, és e joggal a csődgondnokot ruházhatja fel, amennyiben úgy ítéli meg, hogy az adós magatartása hátrányosan érinti a hitelezők érdekét.

Az adós

Az adósnak a fizetésképtelenné válása vagy a túlzott eladósodása esetén a fizetésképtelenségi eljárást 30 napos határidőn belül kell megindítania. A kérelmet az adós, az adós örököse, a kereskedelmi vállalkozás irányító szerve, meghatalmazottja vagy felszámolója vagy korlátlan felelősséggel rendelkező tagja nyújthatja be. A kérelem meghatalmazott útján történő előterjesztése esetén csatolni kell a meghatalmazást. A kérelemben az adós helyreállítási tervre vonatkozó javaslattal élhet és kijelölhet egy személyt, aki megfelel a kijelölendő csődgondnokokra vonatkozó követelményeknek, arra az esetre, ha a bíróság elrendeli a fizetésképtelenségi eljárás megindítását.

Az adós, személyesen vagy meghatalmazott képviselője útján eljárva, az összes szükséges eljárási lépést megteheti a fizetésképtelenségi eljárás, valamint a megállapítás iránti keresetekkel és az érvényesség megállapítása iránti keresetekkel összefüggésben kezdeményezett eljárások során, kivéve azokat az intézkedéseket, amelyek szigorúan a csődgondnok hatáskörébe tartoznak.

Bizonyos feltételek esetén az adós és családja tartásdíjra jogosultak. A tartásdíj összegét a bíróság határozza meg, és az a fizetésképtelenségi eljárás költségének minősül.

Az adós részt vehet a hitelezői gyűlésen, amennyiben a hitelezők azt szükségesnek látják.

A bíróság az adós kérelmére megsemmisítheti a hitelezői gyűlés határozatát, amennyiben az jogellenes vagy nagy mértékben sérti egyes hitelezők érdekeit. Az adós kifogást terjeszthet elő írásban – amelyből egy példány a csődgondnokot illeti – a csődgondnok által elismert vagy elutasított bármely követeléssel szemben az elismert vagy elutasított követeléseknek a cégnyilvántartásban való közzétételüktől számított 7 napon belül. Az adós a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján megállapítás iránti keresetet terjeszthet elő a jegyzéket jóváhagyó bírósági határozat cégnyilvántartásban való közzétételétől számított 14 napon belül, amennyiben a bíróság elutasítja az adós kifogását, amelyet a hitelező által elismert követeléssel szemben nyújtott be, vagy a bíróság valamely követelést belefoglalt az elismert követelések jegyzékébe.

Az adós a bíróságtól kérheti a kijelölt csődgondnok eltávolítását, amennyiben a csődgondnok nem látja el a feladatait, illetve a hitelezők vagy az adós érdekeit sértő módon jár el.

Az adós megtámadhatja a bíróság által a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó személyes vagyontárgyak és tulajdonjogok értékesítése során hozott átruházási intézkedést.

Az adós írásban kifogást terjeszthet elő a bíróságnál a felosztásra szolgáló számlával szemben, és megtámadhatja a számlát jóváhagyó bírósági intézkedést.

Az adós kérheti, hogy a bíróság a helyreállítási terv jóváhagyásáról rendelkező határozat meghozatalakor vagy későbbi időpontban – figyelemmel a vagyontárgyak megóvásának biztosítására és a helyreállítási terv megvalósításának lehetővé tételére – jelölje ki azokat a vagyontárgyakat, amelyeket az adós a felügyeleti szerv előzetes jóváhagyásával vagy, felügyeleti szerv hiányában, a bíróság előzetes jóváhagyásával értékesíthet, vagy cserélje le a felügyeleti szerv egy vagy több tagját.

A kereskedelmi törvény 740. cikke alapján az adós az eljárás bármely szakában megállapodást köthet az elismert követelésekkel rendelkező hitelezőkkel a pénzügyi követeléseik rendezése érdekében. Ebben az esetben a csődgondnok nem képviseli az adóst félként. Amennyiben az adós késedelemben esik a

megállapodásban vállalt kötelezettségei tekintetében, azok a hitelezők, akiknek a követelése az összes követelés legalább 15%-át kiteszik, a fizetésképtelenségi eljárás folytatását kérhetik.

Az adós az eljárás felfüggesztését elrendelő határozat cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított egy éven belül kérheti a fizetésképtelenségi eljárás folytatását, amennyiben igazolja, hogy elegendő eszköz áll rendelkezésre vagy letétbe helyezte a kezdeti bírósági költségek megelőlegezésére szolgáló összeget.

Az adós az eljárás felfüggesztését elrendelő határozattól számított egy éven belül kérheti a bíróságtól a felfüggesztett eljárás folytatását, amennyiben a szóban forgó időszak alatt a vitatott követelésekre elkülönített összegeket felszabadítják, vagy olyan eszközök kerülnek elő, amelyekről a fizetésképtelenségi eljárás során nem bírtak tudomással.

Az adós a helyreállítható jogai tekintetében az eredeti állapot helyreállítása (*restitutio in integrum*) iránti kérelemmel fordulhat a bíróság felé, amennyiben az eljárás során elismert valamennyi tartozását, beleértve a kamatokat és a felmerült költségeket, maradéktalanul kiegyenlítette. Az adós jogait az összes tartozás maradéktalan kiegyenlítésének hiányában is helyreállítják, amennyiben a fizetésképtelenséget kedvezőtlen üzleti és gazdasági fejlemények okozták. A korlátlan felelősséggel rendelkező tagok jogait azonos feltételek mellett állítják helyre. Nem nyújtható be fellebbezés a bíróság eredeti állapot helyreállítását elrendelő határozatával szemben. Az adós a kérelmét elutasító határozatot 7 napon belül támadhatja meg. A végleges határozatot bejegyzik a cégnyilvántartásban vezetett, a fizetésképtelen kereskedőre vonatkozó iratanyagba.

Az adós kifogással élhet a csődgondnok által a megbízatása megszűnését megelőzően készített végső jelentéssel szemben a szóban forgó jelentés bíróság elé terjesztésétől számított 7 napon belül. A bíróság 14 napon belül határoz a jelentés tárgyában, és e határozatával szemben nincs helye fellebbezésnek. Az adós a tartozásai teljes és végleges rendezését követően visszakaphatja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon fennmaradó részét, amennyiben van ilyen fennmaradó rész.

A hitelező fizetésképtelenség megállapítása iránti kérelmének végleges határozattal való elutasítása esetén az adós – függetlenül attól, hogy természetes vagy jogi személy – kártérítésre jogosult, amennyiben a hitelező szándékosan vagy súlyos gondatlansággal járt el. Kártérítés jár minden olyan elszenvedett vagyoni vagy nem vagyoni kár után, amely közvetlen következménye a jogtalan magatartásnak. A kártérítés összege mérsékelhető, amennyiben az adós magatartása hozzájárult az elszenvedett kárhoz. Amennyiben a fizetésképtelenségi eljárás megindításának engedélyezése iránti kérelmet több hitelező nyújtotta be, e hitelezőket egyetemleges felelősség terheli.

Az adósnak legkésőbb a fizetésképtelenségi eljárás megindításától számított 14 napon belül a következőket kell előterjesztenie a bíróság és a csődgondnok részére:

a gazdasági társaság üzleti tevékenységére és az adós vagyontárgyaira vonatkozó szükséges információkat;

egy listát a fizetésképtelenségi eljárás megindulását megelőző 6 hónapban készpénzben vagy banki átutalással teljesített 1200 BGN-t meghaladó kifizetésekről;

egy listát az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindulását megelőző tizenkét hónapos időszak alatt a kapcsolt felek részére teljesített kifizetésekről; közjegyző által hitelesített nyilatkozatot, amely felsorolja az összes személyes vagyontárgyat, tulajdonjogot és követelést, valamint az ezekért felelős adósok nevét és címét.

Az adós az erre irányuló írásbeli felszólítástól számított 7 napot belül információt szolgáltat a bíróság vagy a csődgondnok részére az eszközeiről és az üzleti tevékenységéről, beleértve minden vonatkozó dokumentumot. Az információnak a felszólítás időpontjához képest naprakésznek kell lennie. Ellenkező esetben a bíróság bírságot szab ki.

Az adósnak legkésőbb a fizetésképtelenségi eljárást a fizetésképtelenségi eljárás induló költségeinek meg nem fizetése miatt felfüggesztő határozattól számított egy hónapon belül meg kell szüntetnie a munkavállalói és az alkalmazottai munkaszerződéseit, értesítenie kell a Nemzeti Adóhivatal illetékes helyi igazgatóságát, az említett munkavállalók és alkalmazottak tekintetében társadalombiztosítási célból ki kell bocsátania a munkatapasztalatot és a munkaviszony időtartamát igazoló szükséges dokumentumokat, össze kell állítania egy referenciadokumentumot, amely felsorolja a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalókat és az alkalmazottakat megillető garantált követelésekről szóló törvény és az e törvény végrehajtásának szabályait lefektető rendeletek alapján garantált követeléssel rendelkező személyeket, valamint át kell adnia a gazdasági társaság nyilvántartásait a Nemzeti Biztosítóintézet illetékes helyi irodájának.

Az adós legalább negyedévente jelentést nyújt be a tevékenységéről, valamint a helyreállítási terv végrehajtása iránt tett intézkedésekről a tervben megjelölt felügyeleti szerv részére, és e szervet minden olyan körülményről értesíti, amely a helyreállítást érdemben befolyásolhatja.

Az adós irányító szerveinek be kell szerezniük a felügyeleti szerv előzetes jóváhagyását mielőtt döntenének az alábbiakról:

az adós helyreállítása;

a vállalkozások vagy azok jelentős részének bezárása vagy átruházása;

tulajdonügyletek a rutin jellegű intézkedések kivételével, valamint az adós üzleti tevékenységének irányításával kapcsolatos ügyletek;

az adós üzleti tevékenységének jelentős megváltoztatása;

jelentős szervezeti változások;

a helyreállítási terv végrehajtásához nélkülözhetetlen hosszú távú együttműködés kialakítása, vagy az ilyen együttműködés beszüntetése;

fióktelepek nyitása vagy bezárása.

A bíróság által jóváhagyott helyreállítási terv kötelező az adósnak nézve, akinek haladéktalanul végre kell hajtania az előírt szervezeti változásokat.

Az adósnak tartózkodnia kell a kereskedelmi törvény 645., 646. és 647. cikkében felsorolt intézkedésektől és ügyletektől a hivatkozott törvényben meghatározott időtartamon belül és előírt feltételek szerint, ellenkező esetben ezek az intézkedéseket és ügyleteket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében érvénytelenné nyilváníthatják.

A csődgondnok

A bolgár jog alapján csődgondnok olyan természetes személy lehet, akik megfelel az alábbi követelményeknek:

felöltként nem ítélték el szándékos és büntethető bűncselekmény miatt, kivéve ha bírói mentesítéssel mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól;

nem házastársa, illetve nem egyenesági vér szerinti rokona az adósnak vagy a hitelezőnek; nem oldalági rokona az adósnak vagy a hitelezőnek hatodik fokig, illetve házassági rokonság alapján harmadik fokig;

nem hitelező a fizetésképtelenségi eljárásban;

nem olyan fizetésképtelen adós, akinek az eredeti állapot helyreállítása (*restitutio in integrum*) iránti kérelmét nem hagyták jóvá;

nem áll olyan kapcsolatban az adóssal vagy valamelyik hitelezővel, amely alapján megalapozottan felmerülhet a részrehajlás gyanúja;

gazdasági vagy jogi egyetemi végzettséggel és legalább hároméves vonatkozó szakmai tapasztalattal rendelkezik;

a vonatkozó rendeletben meghatározott szabályok és eljárás szerint sikeres alkalmassági vizsgát tett, és felvették az Igazságügyi Minisztérium által jóváhagyott és az Állami Közlönyben közzétett, a csődgondnokként kijelölhető szakértők listájára;

nem szüntették meg a csődgondnoki megbízatását a kötelezettségei megszegése, illetve a hitelezők vagy az adós érdekeit sértő intézkedései miatt; nem törölték a Központi Bank által vezetett nyilvántartásból, illetve nem szüntették meg a megbízatását az Alap döntése alapján vagy a pénzügyminiszter javaslatára valamely kötelezettség megszegése vagy a hitelezői érdekeket hátrányosan érintő intézkedés miatt; nem tartozik a pénzügyintézetekről szóló törvény 65. cikke (2) bekezdésének 11. pontjában vagy a hitelintézetekről szóló törvény 103. cikke (2) bekezdésének 16. pontjában előírt intézkedések hatálya alá.

Az igazságügyi miniszter törli a csődgondnokot a listáról, amennyiben megállapítást nyer, hogy megsértette a csődgondnoki tisztségre ruházott jogköröket és kötelezettségeket, függetlenül attól, hogy a jogsértést a fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróság állapította-e meg, majd intézkedik a módosított lista Állami Közlönyben való közzétételéről.

A csődgondnokra ruházott jogköröket több személy is gyakorolhatja. Ebben az esetben a döntéseket egyhangúan hozzák, az intézkedéseket pedig közösen hozzák létre, kivéve ha a hitelezők vagy – a csődgondnok feladatait ellátó felek közötti vita esetén – a bíróság másként dönt. Amennyiben a csődgondnokra ruházott jogköröket több személy gyakorolja, akik a döntéseiket egyhangúan hozzák meg és közösen járnak el, e személyek egyetemleges felelősséggel tartoznak.

A csődgondnok éves díjat köteles fizetni a folyamatos szakmai képzés érdekében. Azt a csődgondnokot, aki elmulasztja időben befizetni az előírt díjat, törlik a nyilvántartásból. Legkésőbb a csődgondnok kijelölésétől számított három napon belül, és e kijelölés megerősítését megelőzően, a csődgondnoknak szakmai felelősségbiztosítást kell kötnie a fizetésképtelenségi eljárás teljes idejére, hogy a tisztségével járó kötelezettségek megsértéséből eredő kártérítési követelésekkel szemben védve legyen.

Az igazságügyi miniszternek a gazdasági miniszterrel közösen eljárva évente tanfolyamokat kell szerveznie a csődgondnokok részére.

A kereskedelmi törvény alapján a csődgondnokok a következő kategóriákba tartoznak:

a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatban kijelölt ideiglenes csődgondnok;

elővigyázatossági intézkedésként kijelölt ideiglenes csődgondnok;

állandó csődgondnok, akit megválaszthat a hitelezői választmány, vagy, amennyiben a hitelezői választmány nem tud megállapodni a kijelölésről, a bíróság; csődgondnok-helyettes;

hivatalból kirendelt (*ex officio*) csődgondnok, akit az állandó csődgondnok elbocsátásakor jelölnek ki és aki a feladatait az új állandó csődgondnok kijelöléséig látja el.

Az ideiglenes csődgondnok jogkörei megegyeznek az állandó csődgondnok jogköreivel. Ezen túlmenően az ideiglenes csődgondnok az alábbi dokumentumokat készíti el a fizetésképtelenségi eljárás megindításától számított 14 napon belül:

az adós könyvelése alapján összeállított hitelezői listát, amelyben szerepel a követelések összege és hogy a cégnyilvántartásban és az adós könyvelésében fellelhető információk alapján mely hitelezők állnak vagy álltak kapcsolatban az adóssal a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző három évben; az adós könyvelésének hiteles másolatát;

írásbeli jelentést a fizetésképtelenség okairól, az adós fennálló vagyonáról, a vagyona megóvása érdekében hozott intézkedésekről és a gazdasági társaság megmentésének lehetőségeiről.

Az ideiglenes csődgondnok köteles részt venni az első hitelezői választmányi ülésen.

A fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróság kijelöli az első hitelezői választmányi ülésen megválasztott csődgondnokot, amennyiben megfelel az előírt követelményeknek és közjegyző által hitelesített nyilatkozatban előzetes írásbeli hozzájárulását adta a kijelöléséhez, majd a bíróság meghatározza azt az időpontot, amelyen a csődgondnoknak meg kell kezdenie a feladatait. A csődgondnok a kijelölésekor közjegyző által hitelesített nyilatkozatot nyújt be, amely igazolja a tisztségével járó és a kereskedelmi törvényben meghatározott feladatait érintő bizonyos jogi akadályok fennállását vagy hiányát, mint például hogy korlátozott felelősségű társaság tagja vagy részvénytársaság részvényese, egyidejűleg felszámoló és csődgondnoki feladatokat is ellát, illetve egyéb fizetett tisztségeket tölt be. A csődgondnoknak azonnal tájékoztatnia kell a fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróságot, ha a fenti körülmények közül bármelyik felmerül. A csődgondnoknak a bíróság által meghatározott időpontban kell betöltenie a tisztségét. Ennek elmaradása esetén a bíróság a kijelölt csődgondnokot 7 napon belül az első hitelezői gyűlés jelöltjei közül választott személlyel váltja fel. Amennyiben nem voltak alternatív jelöltek, a vonatkozó listáról jelölnek ki csődgondnokot és új hitelezői gyűlést hívnak össze. Amennyiben a hitelezői gyűlésen nem jutnak megállapodásra a csődgondnok kijelöléséről vagy díjazásáról, a csődgondnok díjazását a bíróság határozza meg.

A bíróság az alábbi esetekben menti fel a csődgondnokot a tisztségéből:

A csődgondnok írásbeli kérelmére;

Ha a csődgondnok cselekvőképtelenné válik;

Ha a csődgondnok többé nem felel meg a jogszabályi követelményeknek;

Az összes követelés teljes összegének több mint a felével rendelkező hitelezők kérésére;

a hitelezői gyűlésen elfogadott határozat alapján;

olyan esetekben, ahol a csődgondnok többé már nem képes gyakorolni a jogköreit;

Halála esetén.

A bíróság hivatalból vagy az adós, a hitelezői választmány vagy valamelyik hitelező kérésére bármikor eltávolíthatja a csődgondnokot, amennyiben nem látja el a feladatait vagy olyan magatartást tanúsít, amely sérti a hitelező vagy az adós érdekét. A kérelemre felmentett csődgondnok az új csődgondnok kijelöléséig köteles továbbra is ellátni a feladatait. A csődgondnok felmentését elrendelő határozat azonnal végrehajtható, és az azzal szemben benyújtott fellebbezésnek nincsen halasztó hatálya. A felmentést elrendelő határozat megsemmisítése nem helyezi vissza a felmentett felet a csődgondnoki tisztségébe a fizetésképtelenségi eljárásban. A bíróság összehívja a hitelezők gyűlését, amelynek feladata, hogy új csődgondnokot válasszon. Az új csődgondnok kiválasztásáig a csődgondnok feladatait a bíróság által kijelölt hivatalból eljáró csődgondnok látja el.

A csődgondnok legkésőbb a tisztsége betöltésétől számított 3 napon belül kérelmezi az adós zár alá vett vagyontárgyairól, készpénzéről, értéktárgyairól, értékpapírjairól, szerződéseiről, követeléseiről stb., ideértve a harmadik felek birtokában lévő személyes vagyontárgyait. A csődgondnok összeállítja a leltárt, és amennyiben későbbi időpontban egyéb vagyontárgyak kerülnek elő, további leltárt készít. A leltár összeállításának pillanatától a csődgondnok felel az abban részletezett vagyontárgyakért, kivéve, ha azokat megőrzésre átadták az adós vagy harmadik fél részére.

A csődgondnokot az alábbi jogok illetik meg:

Képviselheti a vállalkozást;

Intézheti az aktuális ügyeit;

Felügyeli az adós üzleti tevékenységét, amennyiben az üzleti tevékenysége végzésére vonatkozó jogát korlátozták;

Magához veheti és vezetheti a könyvelést, és intézheti a vállalkozás üzleti levelezését;

Megkeresésekkel élhet és azonosíthatja az adós vagyontárgyait;

Jogszabályban előírt esetekben kérheti azoknak a szerződéseknek a megszüntetését, felbontását vagy megsemmisítését, amelyekben az adós részes fél;

Részt vehet azokban a peres eljárásokban, amelyekben a vállalkozás peres fél, valamint keresetet nyújthat be a nevében;

Beszédhet az adósnak járó pénzüsszeget és a bevételt külön számlán helyezi el;

A bíróság engedélyével rendelkezhet az adós bankszámlán elhelyezett pénzüsszegei felől, amennyiben az adós vagyontárgyaival kapcsolatos adminisztráció és azok megóvása érdekében az szükséges;

Megkeresésekkel élhet az adós hitelezőinek azonosítása érdekében;

Bírósági határozat alapján összehívhatja és megszervezheti a hitelezői gyűlést;

Helyreállítási tervet javasolhat;

Megteheti a szükséges intézkedéseket az adós más gazdasági társaságokban fennálló tulajdoni érdekeltségeinek megszüntetése érdekében;

A fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyont átválthatja pénzüsszegre;

Egyéb, jogszabályban előírt vagy a bíróság által elrendelt intézkedéseket tehet.

Valamennyi kormányzati szerv és intézmény köteles segíteni a csődgondnokot a feladatai ellátása során.

A fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat jogerőre emelkedése napjától az adós követeléseinek kielégítéseképpen fizetett pénzüsszegeket a csődgondnok veszi át.

A csődgondnok gondoskodik róla, hogy a cégnyilvántartásban közzétgyék az elismert és elutasított követelések listáját az adós pénzügyi jelentéseivel együtt, amint azokat véglegítették, és a bíróság hivatalánál hozzáférhetővé teszi őket a hitelezők és az adós számára.

A fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon méretének növelése érdekében a csődgondnok begyűjti a korlátozott felelősségű társaságok tagjaitól a be nem fizetett részesedéseket és hozzájárulásokat, és a kereskedelmi törvény 645., 646. és 647. cikke, valamint a kötelmi és szerződéses viszonyokról szóló törvény 135. cikke alapján a fizetésképtelenségi eljárással összefüggésben követelést nyújthat be, e követeléssel kapcsolatban pedig teljesítés iránti keresetet terjeszhet elő. Amennyiben a követelést hitelező nyújtja be, a bíróság a csődgondnokot *sua sponte* társ-felperesnek tekinti. A csődgondnoknak részt kell vennie az adós vagy a hitelező által a kereskedelmi törvény 694. cikke szerint benyújtott megállapítás iránti kereset alapján indult eljárásban.

A csődgondnok a bíróság engedélyének beszerzését követően intézkedik a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó tulajdonjogok értékesítése iránt, felosztási táblázatot készít a rendelkezésre álló összegekről, amelyeket a kereskedelmi törvény 722. cikkének (1) bekezdése szerint követeléssel bíró hitelezők között kell felosztani a rangsorban elfoglalt helyük, az előjogaik és biztosítékaik szerint, gondoskodik róla, hogy a táblázatot bevezessék a cégnyilvántartásba, és a táblázat alapján kifizetéseket teljesít. A csődgondnok, bírósági határozat alapján eljárva, bankban letétbe helyezi a be nem szedett vagy vitatott követelések érdekében a végső felosztáskor elkülönített összegeket.

Amennyiben az adós az elismert követelésekkel rendelkező összes hitelező kielégítéséhez hozzájárul, a csődgondnok nem jár el az adós mint fél képviselőjében.

A csődgondnok a tisztségével járó jogköreit gondosan és körültekintően köteles gyakorolni. A csődgondnok a bíróság kifejezett engedélye nélkül nem ruházhatja át a jogköreit harmadik félre. A csődgondnok nem bocsátkozhat tárgyalásba az adós nevében, sem személyesen, sem pedig kapcsolt fél útján. A csődgondnok a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonból semmilyen módon nem szerezhet meg személyes vagyontárgyat vagy tulajdonjogot, sem közvetlenül, sem pedig más személy útján. Ez a korlátozás kiterjed a csődgondnok házastársára, egyenesági rokonaira, valamint az oldalági rokonokra hatodik fokig, illetve házassági rokonság alapján harmadik fokig. A csődgondnok semmilyen olyan tény, adatot és információt nem hozhat nyilvánosságra, amelyről a jogkörei gyakorlása, illetve a tisztségével járó feladatok ellátása során szerzett tudomást.

Amennyiben a csődgondnok nem látja el a feladatait vagy nem megfelelően látja el azokat, a bíróság legfeljebb egy havi díjazásának megfelelő bírságot szabhat ki a csődgondnokkal szemben. A csődgondnoknak a jogszabályban meghatározott kamattal megegyező összegű kártérítést kell fizetnie az átvett összegek bankba történő letétbe helyezésének bármely késedelme után. A csődgondnok kártérítési felelősséggel tartozik az adós és a hitelezők irányába minden olyan kárért, amelyet a feladatai ellátása során jogtalanul okozott.

A csődgondnok a megbízatása megszűnése esetén azonnal köteles átadni a könyvelést, a számlákat és a főkönyveket, valamint a megőrzésre átvett vagyontárgyakat az új csődgondnok vagy a bíróság által kijelölt személy részére, illetve – amennyiben a helyreállítási tervet [a hitelezői gyűlés] megfontolásra érdemesnek találta – az adós számára. A csődgondnok jogkörei a fizetésképtelenségi eljárás lezárultával megszűnnek. A csődgondnok a könyvelést és az adós fennmaradó vagyonát átadja az irányító szerve részére. A csődgondnok jogai helyreállnak, amennyiben a fizetésképtelenségi eljárás újból megindítása mellett döntenek.

2017-ben bevezették a csődgondnok-helyettes személyét. csődgondnok-helyettes olyan természetes személy lehet, aki a csődgondnokokra vonatkozó valamennyi előírásnak megfelel, kivéve az alábbiakra vonatkozó követelményeket: Legalább két éves vonatkozó szakmai tapasztalat; Alkalmassági vizsga sikeres teljesítése külön rendeletben meghatározott eljárás szerint; Felvétel az Igazságügyi Minisztérium által elfogadott és az Állami Közlönyben közzétett, a csődgondnokként kijelölhető szakértők listájára. A csődgondnok-helyettes semmilyen időpontban nem állhatott a pénzügyi törvény 65. cikke (2) bekezdésének 11. pontjában vagy a hitelintézetekről szóló törvény 103. cikke (2) bekezdésének 16. pontjában előírt intézkedések hatálya alatt.

A csődgondnok-helyettesnek való kijelölés érdekében a jelentkezőknek rendeletben meghatározott eljárás szerint sikeres alkalmassági vizsgát kell tenniük. Az igazságügyi miniszter határozatban elrendeli az előírt alkalmassági feltételeket teljesítő csődgondnok-helyettesek külön listában való feltüntetését.

A csődgondnok-helyettes megteheti bizonyos intézkedéseket a csődgondnok hatáskörének keretein belül, a csődgondnok utasításai alapján és a vonatkozó eljárással összhangban eljárva (felhatalmazás alapján és a bíróság kifejezett engedélyével). A csődgondnok-helyettes aláírhatja egyes a csődgondnok munkájával kapcsolatos dokumentumokat, az aláírásakor azonban fel kell tüntetnie a „helyettes” szót. A csődgondnok-helyettes és a csődgondnok egyetemlegesen felelnek minden olyan kárért, amelyet a feladataik ellátása során jogtalanul okoztak. A csődgondnok és a csődgondnok-helyettes közötti viszonyt szerződés szabályozza. Különös szabályok hiányában a csődgondnok-helyettes tevékenységére a csődgondnokokra irányadó szabályok vonatkoznak. A külföldi bíróság által hozott határozatban kijelölt csődgondnok a tisztségével járó jogait abban az országban gyakorolja, amelyben a fizetésképtelenségi eljárást megindították, mindaddig, amíg az eljárása nem jár a Bolgár Köztársaság közrendjének sérelmével. A külföldi bíróság által kijelölt csődgondnok kérelmére a bolgár bíróság másodlagos fizetésképtelenségi eljárást indíthat a külföldi bíróság által fizetésképtelenné nyilvánított kereskedővel szemben, amennyiben a kereskedő Bulgáriában jelentős vagyonnal rendelkezik. A helyreállítási terv másodlagos fizetésképtelenségi eljárásban való jóváhagyásához be kell szerezni az alapeljárásban eljáró csődgondnok hozzájárulását. A csődgondnok által valamely ügylet hatályon kívül helyezése iránt az alapeljárásban vagy a másodlagos fizetésképtelenségi eljárásban benyújtott indítvány mindkét eljárásban benyújtottnak minősül.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

A fizetésképtelenségi eljárásban a hitelező követelése beszámítható a hitelezőnek az adóssal szemben fennálló tartozásába, amennyiben a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően már mindkét tartozás fennállt, kölcsönösen végrehajthatóak és azonos fajtájúak voltak, a hitelező követelése pedig esedékessé vált. Amennyiben a hitelező követelése a fizetésképtelenségi eljárás során vagy az adós fizetésképtelenségét megállapító határozat következtében válik esedékessé, feltéve, hogy a határozat eredményeképpen mindkét tartozást azonos osztályba sorolták, a hitelező a tartozását csak azt követően számíthatja be, hogy a tartozás esedékessé vált, vagy a két tartozás azonos rangsorba került. A beszámításról szóló nyilatkozatot meg kell küldeni a csődgondnok részére.

A beszámítás a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében érvényteleníthető, amennyiben a hitelező követelése vagy tartozása a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően keletkezett, és a követelés vagy a tartozás keletkezésekor tudomással bírt arról, hogy az adós fizetéseképtelen vagy túlzottan eladósodott, vagy hogy fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be. Tekintet nélkül a kölcsönös tartozások keletkezésének idejére, az adós által végzett beszámítás a fizetéseképtelenség vagy a túlzott eladósodás megállapítását követően, azonban a kérelem benyújtását megelőző egy évnél nem korábban, érvénytelen a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében, kivéve a tartozásnak azt a részét, amelyet a hitelező a vagyon pénzzé tételét követően a felosztáskor kapna.

A beszámítás érvénytelenítése iránti keresetet benyújthatja a csődgondnok, vagy, amennyiben a csődgondnok nem nyújt be ilyen keresetet, a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon bármely hitelezője a fizetéseképtelenségi eljárás megindításától számított egy éven belül vagy a felfüggesztett fizetéseképtelenségi eljárás újból megindításától számított egy éven belül. Amennyiben a tartozást a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot követően számították be, a beszámítás érvénytelenítése iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő a beszámítás időpontjában kezdődik.

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítása valamennyi olyan tulajdonjogi, polgári és kereskedelmi jogvitára és választottbírói eljárásra halasztó hatállyal bír, amelyben az adós félként jár el (az adós pénzügyi követeléseivel kapcsolatos munkaügyi jogviták kivételével). Ez a rendelkezés nem alkalmazandó, amennyiben a fizetéseképtelenségi eljárás megindításakor valamely másik ügyben, amelyben az adós alperesként jár el, a bíróság hozzájárult ahhoz, hogy megvizsgálja az adós által valamely beszámítással szemben felhozott kifogást.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

Az adósnak legkésőbb a fizetéseképtelenségi eljárás induló költségeinek meg nem fizetése miatt felfüggesztő határozattól (a kereskedelmi törvény 632. cikkének (1) bekezdése szerinti határozat) számított egy hónapon belül meg kell szüntetnie a munkavállalói és az alkalmazottai munkaszerződéseit, értesítenie kell a Nemzeti Adóhivatal illetékes helyi igazgatóságát, az említett munkavállalók és alkalmazottak tekintetében társadalombiztosítási célból ki kell bocsátania a munkatapasztalatot és a munkaviszony időtartamát igazoló szükséges dokumentumokat, össze kell állítania egy referenciadokumentumot, amely felsorolja a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalókat és az alkalmazottakat megillető garantált követelésekről szóló törvény és az e törvény végrehajtásának szabályait lefektető rendeletek alapján garantált követeléssel rendelkező személyeket, valamint át kell adnia a gazdasági társaság nyilvántartásait a Nemzeti Biztosítóintézet illetékes helyi irodájának.

A csődgondnok bármely szerződést, amelyben az adós részes fél, megszüntethet részleges vagy lényeges szerződésszegés miatt. A csődgondnok 15 nappal előre közli a szerződés megszüntetésére irányuló szándékát, és ezen időtartam alatt válaszolnia kell a másik fél arra vonatkozó tájékoztatás iránti kérelmeire, hogy a szerződés megszüntetésre kerül-e, vagy pedig érvényben marad. A szerződést megszüntetnek kell tekinteni, ha a csődgondnok nem válaszol a kérelemre. A szerződés megszüntetése esetén a másik fél kártérítésre jogosult. A csődgondnoknak nem keletkezik arra vonatkozó kötelezettsége, hogy – amennyiben valamely szerződés, amely alapján az adós rendszeres időközönként kifizetést teljesít érvényben marad – rendezzen bármely olyan, e szerződés szerinti hátralékot, amely a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően keletkezett.

A fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat jogerőre emelkedése napjától az adós követeléseinek kielégítéseképpen fizetett pénzüsszegeket a csődgondnok veszi át. Az adós valamely követelésének a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot követően, azonban a hivatkozott határozat nyilvántartásba való bejegyzését megelőzően történő kielégítése abban az esetben érvényes, ha a követelést kiegyenlítő fél nem tudott arról, hogy fizetéseképtelenségi eljárás indult, vagy, amennyiben tudott az eljárásról, a követelés kielégítésével járó gazdasági előnyt a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részévé tették. A jóhiszeműséget az ellenkező bizonyításáig feltételezni kell.

A kereskedelmi törvény 646. cikke szerint az alábbi intézkedések érvénytelenek a hitelezők tekintetében, amennyiben azokat a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot követően, a megállapított eljárási szabályok megsértésével hozták meg:

valamely tartozásnak a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően történő kiegyenlítése;

a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó jogon vagy személyes vagyontárgyon alapított zálogjog vagy jelzálogjog;

a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó jogot vagy személyes vagyontárgyat érintő ügylet.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

A bíróság a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem elbírálását megelőzően, a hitelező kérelmére vagy hivatalból, és amennyiben ez az adós vagyonának megóvása érdekében szükséges, elrendelheti az adós vagyonára vezetett végrehajtási eljárás felfüggesztését, kivéve az adóeljárásról és a társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyv alapján indított végrehajtási eljárást. A hitelező által indított intézkedéseket a bíróság abban az esetben hagyja jóvá, amennyiben a hitelező az indítványát írásbeli bizonyítékkal hitelt érdemlően alátámasztja és/vagy a bíróság által meghatározott összegű biztosítékot nyújt, hogy megtérítse az adóst ért bármely kárt, amennyiben később megállapítás nyer, hogy az adós nem fizetéseképtelen, illetve nincs túlzottan eladósodva. A bíróság megszüntetheti a elővigyázatossági intézkedést, amennyiben arra a vagyon megóvása érdekében többé nincsen szükség.

A határozatról értesítik az intézkedéssel érintett felet, valamint az elrendelését indítványozó felet. Az intézkedés azonnal végrehajtható, és azzal szemben az értesítés kézbesítésétől számított 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő. A fellebbezés nem bír felfüggesztő hatállyal. Az elővigyázatossági intézkedéseket a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem elutasításáról szóló határozat meghozatalának napjától megszüntetnek kell tekinteni. Az elrendelt elővigyázatossági intézkedés a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat meghozatalának napjáig marad hatályban. Ettől az időponttól kezdve a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat következtében hatályát veszti.

A fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat felfüggesztő hatállyal bír a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyakra vezetett végrehajtási eljárásra, az adóeljárásról és a társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyv 193. cikkében előírt vagyontárgyak kivételével. Amennyiben valamely hitelező javára kifizetés történik a végrehajtási eljárás felfüggesztésének időpontja és a fizetéseképtelenségi eljárás megindításáról szóló határozat bejegyzésének időpontja között, a kifizetett összeget visszajuttatják a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba. Amennyiben fennáll a hitelezői érdekek sérelmének veszélye és valamely biztosítékkal rendelkező hitelező érdekében lépéseket tesznek a biztosíték érvényesítése iránt, a bíróság azzal a feltétellel engedélyezheti az eljárás folytatását, hogy a bevételnek a biztosíték összegét meghaladó részét hozzáadják a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonhoz. Amennyiben követelést nyújtanak be és azt elismerik a fizetéseképtelenségi eljárásban, az eljárás felfüggesztése megszüntetésre kerül. A végrehajtási eljárás során elrendelt leltárások és lefoglalások nem hajthatók végre a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezőinek követeléseivel szemben. A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően a polgári perrendtartás vagy az adóeljárásról és a társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyv szerinti elővigyázatossági intézkedés nem rendelhető el az adós vagyona tekintetében.

Az adóeljárásról és a társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyv 193. cikkében hivatkozott vagyontárgyak olyan elővigyázatossági intézkedések tárgyát képezhetik, amelyeket a fizetéseképtelenségi eljárást megelőzően indított végrehajtási eljárás során köztartozás behajtása iránt már korábban elrendeltek. A szóban forgó vagyontárgyakat a hatósági végrehajtó az adóeljárásról és a társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyvben foglaltak szerint értékesíti. Amennyiben a vagyontárgyak értékesítéséből származó bevétel nem elegendő a követelés teljes összegének, a felhalmozott kamat és a hatósági végrehajtási eljárás során felmerült költségek fedezéséhez, a központi kormányzat vagy az önkormányzat követelésének fennmaradó részét az általános szabályok szerint egyenlíti ki. Amennyiben a vagyontárgyak értékesítéséből származó bevétel meghaladja a követelés teljes összegét, a felhalmozott kamatot és a hatósági végrehajtási eljárás során felmerült költségeket, a hatósági végrehajtó a bevétel fennmaradó részét befizeti a

fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon számlájára. Amennyiben a hatósági végrehajtó a fizetéseképtelenségi eljárás megindításától számított 6 hónapon belül nem értékesíti a vagyontárgyakat, a vagyon a hatósági végrehajtótól a csődgondnokhoz kerül és a fizetéseképtelenségi eljárás során kerül értékesítésre. A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően nem indítható peres eljárás tulajdonnal kapcsolatos polgári vagy kereskedelmi jogi viták tekintetében bíróság vagy választottbíróság előtt, kivéve az alábbi eseteket:

harmadik fél jogainak védelme érdekében, aki a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgy tulajdonosa;

munkaügyi jogvita;

harmadik fél tulajdonában lévő vagyontárggyal biztosított pénzügyi követelés.

Az alábbi személyek megállapítás iránti keresetet nyújthatnak be a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján, amelyben kérhetik valamely fennálló, a fizetéseképtelenségi eljárásban nem elismert követelés jóváhagyását, vagy vitathatják valamely elismert követelés fennállását:

az adós, amennyiben a bíróság elutasítja a csődgondnok által elismert követeléssel szemben benyújtott kifogást, vagy a szóban forgó követelést belefoglalja az elismert követelések listájába;

az el nem ismert követeléssel rendelkező hitelező, amennyiben a bíróság a kifogást nem veszi figyelembe, vagy kizárja a követelést az elismert követelések listájából;

a hitelező, amennyiben a bíróság elutasítja a kifogását, amelyet egy másik hitelező követelésének elismerésével szemben nyújtott be, vagy a bíróság egy másik hitelező követelését veszi fel az elismert követelések listájába.

Az érvényesség megállapítása iránti keresetet onnantól számított 14 napon belül kell benyújtani, hogy az elismert követelésekről szóló lista jóváhagyásáról hozott határozatot a cégnyilvántartásban közzétették. A csődgondnoknak részt kell vennie az eljárásban. A jogerős határozat meghatározó az adós, a csődgondnok és a fizetéseképtelenségi eljárás valamennyi hitelezője számára.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyak – pénzzé tételük érdekében történő – értékesítésének érvényessége polgári jogi perben támadható, amennyiben a vagyontárgyat olyan harmadik fél szerezte meg, aki nem volt jogosult ajánlatot tenni az árverés során, vagy a vételárat nem fizették meg. Az utóbbi esetben a vevő felléphet a keresettel szemben a fizetendő összeg és annak onnantól számítva felhalmozott kamatai megfizetésével, hogy az értékesített vagyontárgy vevőjévé nyilvánították.

Amennyiben a fél többé nem rendelkezik valamely tulajdonjoggal azt követően, hogy a vagyontárgyat – pénzzé tétele érdekében – értékesítették, megszerezték, a vevője pedig birtokba vette, a fél a jogorvoslat iránti igényét kizárólag tulajdoni kereset útján érvényesítheti.

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

A fizetéseképtelenségi eljárás megindulása valamennyi olyan tulajdonnal kapcsolatos polgári és kereskedelmi jogvitára és választottbírósági eljárásra halasztó hatállyal bír, amelyben az adós félként jár el, az adós pénzügyi követeléseivel kapcsolatos munkaügyi jogviták kivételével. Ez a rendelkezés nem alkalmazandó, amennyiben a fizetéseképtelenségi eljárás megindításakor valamely másik ügyben, amelyben az adós alperesként jár el, a bíróság hozzájárult ahhoz, hogy megvizsgálja az adós beszámítással szemben felhozott kifogását. A felfüggesztett eljárást újból megindítják, ha a követelést elismerik a fizetéseképtelenségi eljárásban, vagyis feltüntetik az elismert követelések bíróság által jóváhagyott listáján.

A felfüggesztett eljárást az alábbi személyek részvételével folytatják: 1) a csődgondnok és a hitelező, amennyiben a követelés nem szerepel a csődgondnok által elismert követelések listájában vagy az elismert követelések bíróság által jóváhagyott listáján, vagy 2) a csődgondnok, a hitelező és a kifogást előterjesztő fél, amennyiben a követelés szerepel a csődgondnok által elismert követelések listájában, de a követelés szerepeltetésével szemben kifogást nyújtottak be. Ebben az esetben a határozat az adósra, a csődgondnokra és az összes hitelezőre nézre meghatározó, akinek a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben fennálló követelése van.

Az adóssal szemben harmadik fél tulajdona által biztosított pénzügyi követelés tekintetében folyamatban lévő eljárás nem függeszthető fel.

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

A hitelező, akinek kereskedelmi ügyletből származó követelése áll fenn az adóssal szemben, fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmet terjeszthet elő, illetve beléphet valamely másik hitelező által benyújtott fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem alapján indult eljárásba. A kérelemben az adós helyreállítási tervre vonatkozó javaslattal is élhet, és kijelölhet egy személyt, aki megfelel a csődgondnokokra vonatkozó követelményeknek és e tisztségre kijelölhető, arra az esetre, ha a bíróság elrendeli a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását. A hitelező kérheti a bíróságtól, hogy a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kereset elbírálását megelőzően rendeljen el megelőző és elővigyázatossági intézkedést, amennyiben az az adós vagyónának megóvása érdekében szükséges.

Amennyiben nyilvánvalóvá válik, hogy a vállalkozás további működése hátrányosan érintené a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyont, a bíróság a hitelező kérelmére, a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat napjától vagy későbbi időponttól kezdődően, de még a helyreállítási terv javaslattevői határidejének letelte előtt, elrendelheti a működés beszüntetését.

Amennyiben az adós rendelkezésre álló vagyontárgyai nem elegendőek a fizetéseképtelenségi eljárás induló költségeinek fedezéséhez, a bíróság meghatároz egy összeget, amelyet a hitelezőnek a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása érdekében meghatározott határidőn belül előre meg kell fizetnie.

Amennyiben az adós vagyona nem elegendő vagy az induló költségeket nem előlegezték meg, a hitelező az eljárás felfüggesztését elrendelő határozat bejegyzésétől számított egy éven belül kérheti a felfüggesztett fizetéseképtelenségi eljárás újbóli megindítását.

A hitelezők a kereskedelmi törvényben előírt feltételek teljesülése esetén vitathatják a fizetéseképtelenségi eljárás során hozott bírósági határozatokat, valamint az adós irányító szervének intézkedéseit és döntéseit.

A fizetéseképtelenségi eljárásban a megjelenésre idézést és az idézést az eljárásban félnek minősülő hitelezőknek a bolgár címükön kézbesítik. Amennyiben a hitelező a bíróság értesítése nélkül változtatta meg a címét, az összes idézést és iratot az ügyirathoz csatolják, és megfelelően kézbesítettnek tekintik.

Amennyiben a hitelező nem rendelkezik bolgár címmel, a székhelye pedig másik országban található, köteles megjelölni egy kézbesítési címet Bulgáriában.

Amennyiben nem jelölnek meg ilyen bolgár kézbesítési címet, az idézést a cégnyilvántartásban teszik közzé. A fizetéseképtelenségi eljárás megindulását követően a bíróság nem vitatható eljárási cselekményei, amelyeket nem kell bejegyezni a cégnyilvántartásba, illetve amelyekről a polgári perrendtartás értelmében nem kell értesíteni a feleket, a bíróság által vezetett nyilvántartásba való bejegyzésükkel a felek számára kézbesítettnek minősülnek.

Amennyiben a kereskedelmi törvény lehetővé teszi az idézések cégnyilvántartásban közzétett hirdetmény útján való kézbesítését a felek részére, a meghívást, értesítést vagy idézést legalább 7 nappal a gyűlés vagy tárgyalás tervezett időpontját megelőzően közzé kell tenni.

Az első hitelezői gyűlésen az ideiglenes csődgondnok által az adós könyvelése alapján összeállított listán szereplő hitelezők vesznek részt, és ezen az első gyűlésen e könyvelés egyes szemelvényei bemutatásra kerülnek. A hitelezők a gyűlésen személyesen vagy a hitelező képviselőjére kifejezett meghatalmazás útján jogosult meghatalmazott útján vesznek részt. Természetes személy hitelező esetében a meghatalmazó aláírását a meghatalmazáson közjegyző előtt hitelesíteni kell. A határozatokat a listán szereplő hitelezők szavazatainak egyszerű többségével fogadják el, kizárva ebből azon hitelezők szavazatait, akik az adóssal pillanatnyilag kapcsolatban állnak, azon hitelezőket, akik a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőző hároméves időszak során az adóssal kapcsolatban álltak, valamint azon hitelezőket, akik olyan felek követeléseit szerezték meg, akik a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőző hároméves időszak során az adóssal kapcsolatban álltak. Az első hitelezői gyűlés:

meghallgatja az ideiglenes csődgondnok által készített jelentést;
állandó csődgondnokot jelöl, a jelölést pedig felterjeszti a bírósághoz;
hitelezői választmányt választ.

Az alábbi esetekben nem kerül sor hitelezői gyűlés összehívására:

A fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem benyújtását megelőzően az adós három évig nem tett közzé az éves pénzügyi jelentéseit a cégnyilvántartásban;

Az adós nem teljesíti a csődgondnokkal való együttműködési kötelezettségét és megtagadja a könyvelése átadását, vagy a könyvelését nyilvánvalóan nem megfelelő módon vezette.

Ebben az esetben a bíróság által kijelölt ideiglenes csődgondnok addig látja el a feladatait, amíg a hitelezői gyűlés ki nem jelöli az állandó csődgondnokot, miután a bíróság jóváhagyta a csődgondnok által elismert követeléseket.

A hitelezői gyűlés az adós, a csődgondnok, a hitelezői választmány vagy az elismert követelések teljes összegének egyötödével rendelkező hitelezők kérésére összehívható. A hitelezői gyűlést a megjelent hitelezők számától függetlenül megtartják, és azon az eljárást felügyelő bíró elnököl. A határozathozatal során minden egyes hitelező annyi szavazattal rendelkezik, amely az elismert követelések teljes összegéhez képest viszonyított saját követelése alapján öt arányosan megilleti, a szavazati jogot pedig a bíróság biztosítja. Szavazati jog adható az adóssal szemben tulajdonnal kapcsolatos polgári vagy kereskedelmi jogi vita miatt indított továbbfolytatott perek és választottbírói eljárások hitelezői számára, amennyiben a követelést megalapozott írásbeli bizonyítékkal támasztják alá; az el nem ismert követeléssel rendelkező hitelező számára; aki a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján megállapítás iránti keresetet nyújtott be; és az elismert követeléssel rendelkező hitelező számára is, akivel szemben a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján a követelés fennállását vitató keresetet terjesztettek elő. Nem biztosítható szavazati jog jogszabályi rendelkezés vagy szerződés alapján felmerülő és a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot követően fizetendő kamatra vonatkozó, nem biztosított követeléssel rendelkező hitelezőnek, az adósnak tag vagy részvényes által nyújtott kölcsönre vonatkozó követeléssel rendelkező hitelezőnek, valamint az olyan követeléssel rendelkező hitelezőnek, amely a hitelező által az eljárás során nyújtott adományokból vagy elszenvedett költségekből keletkezett, az előre fizetett költségek kivételével, amikor az adós vagyona nem elegendő a kifizetett költségek fedezéséhez. A határozatokat egyszerű többséggel fogadják el, kivéve ha a kereskedelmi törvény másként rendelkezik.

A hitelezői gyűlés:

meghallgatja a csődgondnok tevékenységéről szóló jelentést;

meghallgatja a hitelezői választmány jelentését;

csődgondnokot választ, ha még nem választottak csődgondnokot;

határozat hoz a csődgondnok felmentése és pótlása tárgyában;

meghatározza a csődgondnok aktuális díjazását, módosítja a díjazását, és meghatározza a végső díjazását;

hitelezői választmányt választ, ha még nem választottak, vagy módosítja a választmány összetételét;

javaslatot tesz a bíróságnak az adósnak és családjának nyújtandó tartásdíj összegére;

meghatározza, hogy milyen módon kerüljön sor az adós vagyontárgyainak pénzé tételeire, meghatározza a vagyonértékelés, valamint az értékbecslők kiválasztásának módját és feltételeit és az értékbecslők díjazását.

Amennyiben a hitelezői gyűlés nem képes dönteni a csődgondnok kijelölése felől, a kijelölést a bíróság végzi el, és amennyiben nem képes eldönteni, hogy milyen módon és milyen szabályok szerint kerüljön sor az adós vagyontárgyainak pénzé tételeire, az erre vonatkozó döntést a csődgondnok hozza meg. A bíróság felmenti a csődgondnokot az összes követelés teljes összegének több mint a felével rendelkező hitelezők indítványára. A bíróság a hitelező indítványára bármikor felmentheti a csődgondnokot, amennyiben nem látja el a tiszttségével járó feladatait vagy olyan magatartást tanúsít, amely sérti a hitelező vagy az adós érdekét.

A hitelezői gyűlés határozatot hozhat olyan felügyeleti szerv kijelöléséről, amely jogosult ellenőrzést gyakorolni az adós tevékenysége felett a helyreállítási terv tényleges időtartama alatt vagy rövidebb ideig, ideértve azt az esetet is, amikor a helyreállítási tervben ezt kifejezetten nem irányozták elő.

A hitelezői gyűlés egyetértésével a bíróság a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon pénzé tételének engedélyezését megelőzően is engedélyezheti a csődgondnok számára az adós személyes vagyontárgyainak értékesítését, amennyiben az ilyen személyes vagyontárgyak tekintetében a vagyon pénzé tételének az általános eljárás szerinti elrendeléséig felmerülő tárolási költsége meghaladja azok értékét. A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba sorolt egyéb vagyontárgyakat a hitelezői gyűlés egyetértésével lehet értékesíteni, amennyiben az a fizetéseképtelenségi eljárás költségeinek fedezéséhez szükséges, és egyik hitelező sem tett eleget annak a felkérésnek, hogy előre fizesse meg a költségeket.

A fizetéseképtelenségi eljárást lefolytató bíróság a csődgondnok javaslata alapján és a hitelezői gyűlés által elfogadott határozat szerint eljárva engedélyezi az adós vagyonának közvetlen tárgyalás útján vagy közvetítő igénybevételeivel történő értékesítését, amennyiben az egészben, különálló részekként vagy önálló elemekként értékesítésre kínált személyes vagyontárgyakat és tulajdonjogokat vevők hiányában vagy a vevő elállása miatt nem sikerült értékesíteni.

A hitelezői gyűlés határozataival valamennyi hitelezőre kötelezőek, ideértve azokat a hitelezőket is, akik a gyűlésen nem voltak jelen. A bíróság a hitelező kérelmére megsemmisítheti a hitelezői gyűlés határozatát, amennyiben az jogellenes vagy nagy mértékben sérti egyes hitelezők érdekeit.

A hitelezői gyűlés legalább három és legfeljebb kilenc tagból álló hitelezői választmányt választhat. A hitelezői választmánynak olyan tagokból kell állnia, akik a biztosítékkal rendelkező és a biztosítékkal nem rendelkező hitelezőket is képviselik, a kereskedelmi törvény 616. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott hitelezők kivételével (azok a hitelezők, akiknek a követeléseit csak azt követően elégítik ki, ha az összes többi hitelező követelése már teljes egészében kiegyenlítésre került). A hitelezői választmány támogatja és felügyeli a csődgondnok tevékenységét, amelyet az adós vagyonának kezelésével összefüggésben folytat, ellenőrzéseket végez az adós cégnyilvántartásai és a rendelkezésre álló készpénzalapok tekintetében, véleményt nyilvánít az adós vállalkozása üzleti tevékenységének folytatásával, az ideiglenes és az *ex officio* csődgondnok díjazásával, a vagyon pénzé tétele tekintetében hozott intézkedésekkel, valamint a csődgondnok egyéb esetekben fennálló felelősségével kapcsolatban. A hitelezői választmány tagjai a megválasztásukkor meghatározott összegű díjazásra jogosultak a hitelezői számláról.

A csődgondnok a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból semmilyen módon nem szerezhet meg személyes vagyontárgyat vagy tulajdonjogot, sem közvetlenül, sem pedig más személy útján. Ez a korlátozás kiterjed a csődgondnok házastársára, egyenesági rokonaira, valamint az oldalági rokonaira hatodik fokig, illetve házassági rokonság alapján harmadik fokig.

A tulajdonnal kapcsolatos polgári vagy kereskedelmi jogi vita miatt indított és felfüggesztett pert, illetve választottbírói eljárást, amelyben az adós félként jár el, újból megindítják és az eljárást a csődgondnok és a hitelező részvételével folytatják, amennyiben a követelés nem szerepel a csődgondnok által elismert követelések listáján, vagy a bíróság által vagy a csődgondnok, a hitelező és a kifogást benyújtó fél által jóváhagyott követelések listáján, illetve ha a követelést felvették a csődgondnok által elismert követelések listájára, a listán való szerepeltetésével szemben azonban kifogást terjesztettek elő.

A fizetéseképtelenségi eljárást lefolytató bíróság a hitelező indítványára engedélyezheti a jogszabályban rögzített elővigyázatossági intézkedéseket az adós rendelkezésre álló vagyontárgyainak biztosítása érdekében.

A hitelező a kereskedelmi törvény 645. cikkében foglalt feltételek teljesülése esetén beszámíthatja az adóssal szemben fennálló tartozását. A fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon méretének növelése érdekében a csődgondnok a kereskedelmi törvény 645., 646. és 647. cikke, valamint a kötelesekről és szerződésekről szóló törvény 135. cikke alapján a fizetési képtelenségi eljárással összefüggésben peres eljárást kezdeményezhet, a követelésekkel kapcsolatban pedig teljesítés iránti keresetet terjeszthet elő. Amennyiben valamely követelést egy hitelező már benyújtott, azonos követelés tekintetében második előterjesztés nem engedélyezhető. A második hitelező azonban kérheti a bíróságtól, hogy minősítse társ-felperesnek az ügyben tartott első tárgyalást megelőzően.

A hitelező megkérheti a csődgondnokot, hogy mutassa be a nyilvántartást és a konzultációs jelentést, és készítse egy külön jelentést azokról az érdeklődésre számot tartó ügyekről, amelyekkel a jelentés a vonatkozó időszak tekintetében nem foglalkozott. A hitelező kifogással élhet a csődgondnok által a felmentésével összefüggésben készített írásbeli jelentésével szemben, a jelentés benyújtásától számított 7 napon belül.

A hitelezők a követeléseiket írásban nyújthatják be a fizetési képtelenségi eljárást lefolytató bíróságnak. A bíróságnak írásbeli kifogást nyújthatnak be a követelésekkel szemben, akár elismerte azokat a csődgondnok, akár nem, a lista cégnyilvántartásban való közzétételétől számított 7 napon belül, illetve megállapítás iránti keresetet terjeszthetnek elő a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján a lista jóváhagyásáról hozott bírósági határozat cégnyilvántartásban való közzétételétől számított 14 napon belül.

A hitelezők a követeléseiket írásban nyújthatják be a fizetési képtelenségi eljárást lefolytató bíróságnak. A bíróságnak írásbeli kifogást nyújthatnak be a követelésekkel szemben, akár elismerte azokat a csődgondnok, akár nem, a lista cégnyilvántartásban való közzétételétől számított 7 napon belül, és ezt követően megállapítás iránti keresetet terjeszthetnek elő a lista jóváhagyásáról hozott bírósági határozat cégnyilvántartásban való közzétételétől számított 7 napon belül, amelyben az el nem ismert követelések érvényesítését kérelmezik vagy az elismert követelések fennállását támadják.

A biztosított követelések legalább egyharmadával rendelkező hitelezők és a nem biztosított követelések legalább egyharmadával rendelkező hitelezők helyreállítási tervre vonatkozó javaslatot tehetnek, az alábbi hitelezők kivételével: akinek a követelése nem biztosított tartozáson fennálló törvényes kamat vagy szerződéses kamat alapján keletkezett, amely a fizetési képtelenségi eljárást megindító határozatot követően vált esedékessé; olyan hitelező, akinek a követelése az adósnak üzleti partner vagy részvényes által nyújtott kölcsönön alapul; az olyan követeléssel rendelkező hitelező, amely a hitelező által a fizetési képtelenségi eljárás során nyújtott adományokból vagy elszenvedett költségekből keletkezett, az előre fizetett költségek kivételével, amikor az adós vagyona nem elegendő azok fedezéséhez.

Az elismert követeléssel vagy a bíróság által elfogadott szavazati joggal rendelkező hitelező az adós fizetési képtelen vállalkozásának üzleti tevékenységét irányító személyek számára helyreállítási tervet javasolhat és szavazhat is arról (ideértve a távollétében, aláírásával ellátott közjegyző előtt hitelesített irat útján). A hitelezők, beleértve az el nem ismert követelésekkel rendelkező hitelezőket, amelyek tekintetében a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján megállapítás iránti keresetet nyújtottak be a bírósághoz, az elfogadott tervvel szemben kifogást nyújthatnak be a terv elfogadásától számított 7 napon belül. Amennyiben az adós elmulasztja teljesíteni a tervben rögzített kötelezettségeit, a terv alapján átváltott követelések teljes összegének legalább 15%-ával rendelkező hitelezők kérhetik a fizetési képtelenségi eljárás újbóli megindítását.

A hitelező írásbeli kifogással élhet a felosztási táblázattal szemben, majd fellebbezést nyújthat be a bírósághoz a táblázatot jóváhagyó határozattal szemben. Amennyiben az adós nem tartja be a hitelezőkkel a kereskedelmi törvény 740. cikke alapján kötött bíróságon kívüli megállapodásban foglaltakat, az összes követelés teljes összegének legalább 15%-ával rendelkező hitelezők kérhetik a fizetési képtelenségi eljárás újbóli megindítását.

Az adós, vagy valamely elismert követeléssel rendelkező vagy polgári perben jóváhagyott követeléssel rendelkező hitelező az eljárás felfüggesztését elrendelő bírósági határozattól számított egy éven belül kérheti a felfüggesztett fizetési képtelenségi eljárás újbóli megindítását, amennyiben a szóban forgó időszak alatt a vitatott követelésekre elkülönített összegeket felszabadítják, vagy olyan vagyontárgyak kerülnek elő, amelyek létezéséről a fizetési képtelenségi eljárás során nem bírtak tudomással.

Onnantól számított egy hónapon belül, hogy az adós eredeti állapot helyreállítása iránti kérelmét a cégnyilvántartásban közzétették, azzal szemben bármely elismert követeléssel vagy polgári perben jóváhagyott követeléssel rendelkező hitelező kifogást nyújthat be.

A hitelező kérelmére a bolgár bíróság másodlagos fizetési képtelenségi eljárást indíthat a külföldi bíróság által fizetési képtelenné nyilvánított kereskedővel szemben, amennyiben a kereskedő Bulgáriában jelentős vagyonnal rendelkezik. Az a hitelező, aki az alapeljárásban részleges kifizetésben részesült, a másodlagos eljárásban részt vesz a vagyon felosztásában, amennyiben a rész, amit kapna, meghaladja azt, amit a másodlagos eljárásban a többi hitelező között fel kell osztani.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetési képtelenségi szakértő a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

A csődgondnok a következő jogkörökkel rendelkezik: tudakozódhat és azonosíthatja az adóshoz tartozó vagyont; részt vehet az adóssal szemben indult perekben, vagy keresetet nyújthat be az adós nevében; jogszabályban előírt esetekben kérheti azoknak a szerződéseknek a megszüntetését, felbontását vagy megsemmisítését, amelyekben az adós részes fél; beszédheti az adósnak járó pénzüsségeket, a bevételt pedig külön számlán helyezi el; a bíróság engedélyével rendelkezhet az adós bankszámlán elhelyezett pénzüsségei felől, amennyiben az adós vagyontárgyaival kapcsolatos adminisztráció és azok megóvása érdekében az szükséges; valamint a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyonba foglalt vagyontárgyakat készpénzzé teheti.

A csődgondnok a bíróság engedélyének beszerzését követően a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyonba sorolt személyes vagyont és tulajdonjogokat egy egészként, külön részekként vagy önálló elemekként és jogokként értékesíti a hitelezői gyűlés által elfogadott határozattal összhangban. Amennyiben nem született ilyen határozat, a csődgondnok dönt a vagyontárgyak pénzre tételének módjáról és az ennek során alkalmazandó eljárásról, valamint az e vagyontárgyaknak a kiválasztott értékecselők által történő értékelésére irányadó szabályokról.

A csődgondnok az értékesítésről szóló értesítést készíti, amely tartalmazza az adóssal kapcsolatos információkat, az értékesítésre kínált vagyon leírását, az értékesítésre irányadó eljárást és szabályokat, az értékesítés helyét és dátumát, valamint időpontját, az ajánlattételre vonatkozó határidőt az adott nap során, valamint az értékesítésre kínált vagyon becsértékét. A csődgondnok az értesítést jól láthatóan elhelyezi annak az önkormányzatnak az területében, amelynek a területén az adós vállalkozásának székhelye található, valamint az adós székhelyének helyiségében, az árverés értesítésben szereplő dátumát megelőző legalább 14 nappal korábban. Ezen felül a csődgondnok jegyzőkönyvet készít, amelyben részletezi a fenti intézkedéseket, és gondoskodik róla, hogy a jegyzőkönyvet a Gazdasági Minisztérium külön közlönyében közzétegyék az árverés értesítésben szereplő dátumát megelőző legalább 14 nappal korábban.

Az árverésre a csődgondnok irodájában vagy az adós vállalkozása székhelyének címén kerül sor, az értesítésben megjelölt dátumon. Az ajánlattevők, akik részt kívánnak venni az árverésen, a becsérték 10%-ának megfelelő összegű előleget kötelesek letétbe helyezni. Az egyes ajánlattevőknek az ajánlott vételárat számmal és betűvel is meg kell jelölniük, és az ajánlatot, a letétbe helyezett összegről kiállított elismervénnyel együtt, zárt borítékban kell benyújtaniuk. Az ajánlatokat a kijelölt határidőn belül a csődgondnoknak nyújtják be az árverés napján, ezt követően az ajánlatokat egy külön nyilvántartásban rögzítik, abban a sorrendben, ahogyan beérkeztek. A kijelölt határidő leteltét követően a csődgondnok ismerteti a kapott ajánlatokat a rész vevő ajánlattevők jelenlétében, és külön feljegyzést készít az eljárásról. A jogosulatlanul eljáró ajánlattevőtől érkezett ajánlat, és a becsértéknél alacsonyabb összeget kínáló ajánlat, amennyiben volt ilyen, semmis. A vagyontárgyat a legmagasabb ajánlatot tevő ajánlattevőnek adják el. Amennyiben a legmagasabb vételárat egynél több ajánlattevő ajánlotta, a vevőt árverés útján határozzák meg, amelyet a csődgondnok haladéktalanul megtart a részt vevő ajánlattevők jelenlétében. A nyertes ajánlattevőt rögzítik a csődgondnok által készített jegyzőkönyvben, amelyet ezt követően a csődgondnok és valamennyi ajánlattevő

aláír. A vevőnek az árverés napjától számított 7 napon belül kell kifizetnie a vételárat, miután levonta az előre kifizetett 10% letéti összeget. Amennyiben a vevő elismert követeléssel rendelkező hitelező vagy biztosítékkal rendelkező hitelező, a csődgondnok felosztási kimutatást készít, amely megjelöli a vevő által fizetendő vételárból való részesedést, amelyet a többi hitelező követelésének kielégítése érdekében visszatartanak, és a hitelező követelésével szemben beszámítandó vételárból való részesedést. Ebben az esetben a vevőnek a felosztási kimutatásban foglaltak szerint, a kimutatás hatályba lépésétől számított 7 napon belül meg kell fizetnie a többi hitelező követelésének kielégítése érdekében visszatartandó összegeket, vagy, amennyiben nincsen más hitelező, azt az összeget, amellyel a fizetendő vételár meghaladja a követelést. Amennyiben a vételárat nem fizetik meg 7 napon belül, a csődgondnok a vagyontárgyat annak az ajánlattevőnek kínálja fel, aki a második legmagasabb ajánlatot tette, kivéve, ha már felvette a letétbe helyezett összeget. A csődgondnok a szóban forgó ajánlattevő egyetértésével ezután őt nyilvánítja vevőnek. A csődgondnok szükség esetén addig ismétli ezt az eljárást, amíg a vagyontárgyat valamennyi olyan ajánlattevőnek fel nem kínálja, aki a becsértéket elérő ajánlatot tett.

Amennyiben nincsenek ajánlattevők, nem érkeztek érvényes ajánlatok, vagy a vevő nem fizette meg a vételárat, új árverési értesítést tesznek közzé és nyílt árverést szerveznek, ahol az induló vételár a becsérték 80%-ának felel meg. Az ajánlatokat ajánlattételi listában rögzítik, a licitlépcsőt pedig a csődgondnok határozza meg, amit az értesítésben meg kell jelölni.

Amikor a megállapított vevő a fizetendő összeget határidőben megfizeti, a bíróság a kifizetést követő napon a birtokba lépésről szóló határozatot hoz a vevő részére. Az árverés többi ajánlattevője és az adós a fellebbviteli bíróság előtt megtámadhatja ezt a határozatot. Amennyiben a birtokba lépésről hozott határozatot érvénytelenítik vagy az árverést semmisnek nyilvánítják, új értesítés közzétételét követően új árverést szerveznek.

A vevő a csődgondnok révén megszerzi a tulajdonjogot a birtokba lépésről hozott hatályos határozat, valamint az arra vonatkozó elismervény alapján, hogy megfizette az előírt vagyonátruházási illetéket. A tulajdonjog elvesztésének kockázatát a vevő viseli, és a vagyontárgy megóvásának költségeit, amíg a vevő birtokba nem lép, a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyontól fedezi.

Amennyiben közös tulajdonnal szemben indult végrehajtási eljárás néhány tulajdonos tartozásával kapcsolatban, a tulajdon mint egészét írják körbe, de csak azt az eszmei részét értékesítik, amellyel az adós tartozik. A vagyontárgy eladható teljes egészében a többi tulajdonostárs kifejezett írásbeli hozzájárulásával.

Az olyan vagyontárgy értékesítése esetén, amelyet az adós zálogjoggal vagy jelzálogjoggal terhelt meg valamely másik fél tartozásának biztosítása érdekében, vagy amelyet zálogjoggal vagy jelzálogjoggal terhelt szerzett meg, a csődgondnok értesíti a biztosítékkal rendelkező hitelezőt az árverés időpontjáról. Külön felosztási kimutatást készítenek, amelyben feltüntetik az ilyen vagyontárgy értékesítéséből a biztosítékkal rendelkező hitelezőnek fizetendő összegeket. A csődgondnok elkülöníti a biztosítékkal rendelkező hitelezőnek a felosztási kimutatás alapján fizetendő összeget, amelyet a tartozás tekintetében hozott végrehajtási intézkedés vagy olyan tanúsítvány ellenében ad át, amely igazolja, hogy a követelést a fizetési képtelenségi eljárásban elismerték. A csődgondnok elkülöníti a biztosítékkal rendelkező hitelezőnek fizetendő összeget, akinek zálogjoggal biztosított tartozáson alapuló követelése van, amennyiben a vonatkozó nyilvántartásból származó tanúsítvánnyal igazolják, hogy a zálogjogot bejegyezték, valamint bemutatnak egy közjegyző előtt hitelesített, a hitelező által aláírt nyilatkozatot, amely igazolja a biztosítékkal rendelkező kölcsön aktuális összegét.

A fizetési képtelenségi eljárást lefolytató bíróság a csődgondnok javaslata alapján és a hitelezői gyűlés által elfogadott határozat szerint eljárva engedélyezi az adós vagyonának közvetlen tárgyalás útján vagy közvetítő igénybevételevel történő értékesítését, amennyiben az egészben, különálló részekként vagy önálló elemekként értékesítésre kínált személyes vagyontárgyakat és tulajdonjogokat vevők hiányában vagy a vevő elállása miatt nem sikerült értékesíteni. A vételár nem lehet alacsonyabb a becsérték 80%-ánál. Az adós tulajdonában lévő, más gazdasági társaságokban fennálló részesedések megszerzésére vonatkozó ajánlatot először a többi taggal kell közölni. Amennyiben az ajánlatot egy hónapon belül nem fogadják el, a részesedéseket értékesítik. Ebben az esetben a részesedésszerzési árat onnantól számított 60 hónapot meg nem haladó határidő alatt kell megfizetni, hogy a vevő kiválasztásra került és a teljes vételár kifizetését követően szerződést kötöttek.

Amennyiben az adós tulajdonában lévő lakóegységeket az adós munkavállalóinak és alkalmazottainak adják bérbé a hitelezői gyűlés által e lakóegységek pénzzé tételére irányadó szabályokról és eljárásról hozott határozat időpontjában, a csődgondnoknak ezeket a lakóegységeket először a munkavállalóknak és alkalmazottaknak kell megvétele felkínálnia, vagy olyan más személyeknek, akiknek az adóssal fennálló munkaviszonyból eredő követeléseik vannak, kivéve, ha a szóban forgó vagyontárgyak tekintetében peres eljárás van folyamatban. A csődgondnok írásbeli meghívást küld minden egyes személynek, amelyben leírását adja a vagyontárgynak, megjelöli a becsértéket, a fizetési határidőt, amely nem lehet rövidebb 30 napnál, nem haladhatja meg azonban a 60 napot, és a bankszámlát, amelyre a pénzüsszeget be kell fizetni. A feleknek 14 napon belül kell válaszolniuk az értesítésre, és tájékoztatniuk kell a csődgondnokot arról, hogy a megszabott határidőn belül meg kívánják-e venni a vagyontárgyat az értékbecslésben megjelölt vételáron. A vételár megfizetése esetén a munkavállalók és az alkalmazottak beszámíthatják a követeléseiket, amelyek a nekik járó és az adós által részükre nem kifizetett munkabéren alapulnak. Az adásvételi szerződést tulajdoni jogcímet igazoló okirat formájában készítik el, amelyet a csődgondnok eladói minőségében eljárva ír alá. Az értékesítéssel kapcsolatos költségeket az eladó viseli.

A csődgondnok elrendeli, hogy a hitelező vagy harmadik fél birtokában lévő zálogjoggal terhelt személyes vagyontárgyat adják át, és azt a kereskedelmi törvény negyvenhatodik fejezetében lefektetett eljárás szerint értékesíti, kivéve, ha jogszabály lehetővé teszi, hogy az értékesítés iránt a hitelező bírósági beavatkozás nélkül intézkedjen.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetési képtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

A fizetési képtelenségi eljárás során a következő követelések nyújthatók be:

zálogjoggal vagy jelzáloggal biztosított tartozásra vonatkozó követelés, vagy lefoglalt vagy letiltott tartozásra vonatkozó követelés, amelyet a zálogjogról szóló törvényben foglaltak szerint nyilvántartásba vettek;

olyan követelés, amelynek tekintetében érvényesítik a zálogjogot;

a fizetési képtelenségi eljárás során felmerült költségek (az előterjesztéskor fizetendő illetékbeilyeg és minden más költség, amely a fizetési képtelenségi eljárást megindító határozat hatályba lépéséig felmerül; a csődgondnok díjazása; a munkavállalók és alkalmazottak követelései, amennyiben az adós vállalkozása nem szüntette be a kereskedelmi tevékenységét; a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon növelésével, az adminisztrációjával, a felbecsülésével és a felosztásával kapcsolatban felmerült költségek; valamint az adós és a családja részére megtélt tartásdíj);

a fizetési képtelenségi eljárás megindítását megelőzően fennálló munkaszerződésekből eredő követelések;

az adós által harmadik fél részére fizetendő, törvényben előírt kártérítés;

a központi kormánzatnak vagy önkormányzatnak fizetendő köztartozás, többek között adók, vámok, illetékek és kötelező társadalombiztosítási hozzájárulások formájában, amennyiben a fizetési képtelenségi eljárás megindítását megelőzően merültek fel;

követelések, amelyek a fizetési képtelenségi eljárás megindítását követően merültek fel, és amelyeket az esedékességük időpontjában nem fizettek meg;

bármely további nem biztosított követelés, amely a fizetési képtelenségi eljárás megindítását megelőzően merült fel;

a nem biztosított tartozáson fennálló törvényes vagy szerződéses kamat, amely a fizetési képtelenségi eljárás megindítását követően esedékes;

az adósnak üzleti partner vagy részvényes által nyújtott kölcsön;

adományok;

a hitelezők részéről a fizetéseképtelenségi eljárással összefüggésben felmerült költségek, a kereskedelmi törvény 629b. cikkében foglalt költségek kivételével (előrefizetett induló perköltségek).

A fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot követően felmerült követeléssel rendelkező hitelezők az esedékesség napján részesülnek kifizetésben, amennyiben pedig nem részesülnek kifizetésben, a követeléseiket a kereskedelmi törvény 722. cikkének (1) bekezdésében lefektetett eljárás szerint elégték ki.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A hitelezőknek a követeléseiket a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított egy hónapon belül kell benyújtaniuk a fizetéseképtelenségi eljárást lefolytató bírósághoz, ennek során meg kell jelölniük a követelés jogalapját és összegét, az előjogokat és biztosítékokat, a kézbesítési címüket, valamint írásbeli bizonyítékot kell előterjeszteniük.

A csődgondnok legkésőbb az egyhónapos időtartam leteltét követő 7 napon belül a következő iratokat készíti el:

egy listát a benyújtott követelésekről, amelyen a követelések az érkezésük sorrendjében szerepelnek, és amely megjelöli az egyes követelések jogalapját és összegét, az előjogokat és biztosítékokat, valamint a benyújtás időpontját;

egy listát azokról a követelésekről, amelyeket a csődgondnoknak hivatalból fel kell tüntetnie a listán, különösen: a munkavállalók vagy alkalmazottak követeléseit, amelyek az adóssal fennálló munkaviszonyukból erednek, valamint a hatályossá vált határozatban megállapított köztartozások;

listát a benyújtott el nem ismert követelésekről.

A határozat cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított egyhónapos időtartam leteltét követően, azonban nem később, mint a határidő lejártát követő két hónapon belül benyújtott követeléseket hozzáadják a benyújtott követelések listájához, és azokat a jogszabályban előírt eljárás szerint ismerik el. A második határidő leteltét követően a fizetéseképtelenségi eljárás megindulásáig felmerült tartozások tekintetében követelés már nem terjeszthető elő.

A felfüggesztett fizetéseképtelenségi eljárás újbóli megindítása esetén a követelések benyújtására nyitva álló határidő a kereskedelmi törvény 632. cikkének (2) bekezdése szerinti határozat (a felfüggesztett fizetéseképtelenségi eljárás újbóli megindításáról hozott határozat) bejegyzésének napján kezdődik.

A fizetéseképtelenségi eljárás megindulását követően, de a helyreállítási terv elfogadását megelőzően felmerült és határidőben nem rendezett tartozásra vonatkozó követelést azonos eljárás szerint kell benyújtani, amelyet a csődgondnok által készített kiegészítő listához adnak hozzá.

A csődgondnok intézkedik aziránt, hogy a listákat haladéktalanul közzétegyék a cégnyilvántartásban, valamint hozzáférhetővé teszi őket a hitelezők és az adós számára a bíróság hivatalánál.

Az adós, valamint bármely hitelező írásbeli kifogást nyújthat be a bírósághoz, amelyből egy példányt megküld a csődgondnok részére, valamely elismert vagy el nem ismert követeléssel szemben a lista cégnyilvántartásba való közzétételétől számított 7 napon belül. Nem vitatható az a követelés, amelyet a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot követően – amely fizetéseképtelenségi eljárás a csődgondnok részvételével zajlott – hozott érvényes határozat megerősített.

Amennyiben nem érkezik kifogás a listákkal szemben, a bíróság zárt ülésen hivatalból jóváhagyja az elismert és bejegyzett követelések listáját a hétnapos határidő leteltét követően azonnal. Amennyiben kifogást nyújtanak be a listákkal szemben, a bíróság nyilvános tárgyaláson vizsgálja őket, amelyre idézte a csődgondnokot, az adóst, a vitatott elismert vagy el nem ismert követeléssel rendelkező hitelezőt, valamint a követeléssel szemben kifogást benyújtó hitelezőt. Lehetőség szerint az összes kifogást egyetlen tárgyaláson bírálják el. Amennyiben úgy találják, hogy valamely kifogás érdemi, a bíróság a szükséges módosítás elvégzését követően hagyja jóvá a listát. Amennyiben nem ez a helyzet, a bíróság a kifogásokat a tárgyalástól számított 14 napon belül elutasítja. A lista jóváhagyásáról hozott bírósági határozatot a cégnyilvántartásban közzéteszik, és azzal szemben fellebbezésnek nincsen helye.

A hitelező, aki a határozat cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított egyhónapos időtartam leteltét követően, azonban nem később, mint a fenti határidő lejártát követő két hónapon belül nyújtotta be a követelését, nem támadhatja meg az elismert vagy el nem ismert követelést, illetve nem követelheti a tartozás rendezését a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon fennmaradó részéből, ha a vagyont már átváltották pénzre.

A később benyújtott és a jogszabályban előírt eljárással összhangban elismert követeléseket hozzáadják a bíróság által jóváhagyott listához.

A hitelező vagy az adós, aki elutasított kifogást nyújtott be a csődgondnok által készített listával szemben, és a hitelező, akinek a követelését kizárták az elismert követelések listájából, vagy a hitelező és az adós olyan követelés tekintetében, amelyet a bíróság által elfogadott kifogás alapján adtak hozzá az elismert követelések listájához, az elismert követelések listáját jóváhagyó határozat cégnyilvántartásba való közzétételétől számított 7 napon belül keresetet nyújthat be a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján, amelyben el nem ismert követelés érvényesítését vagy elismert követelés érvénytelenítését kérheti. A határozat jogerőre emelkedése meghatározó az adós, a csődgondnok és a fizetéseképtelenségi eljárás valamennyi hitelezője számára.

A fizetéseképtelenségi eljárásban elismert követelésnek olyan követelés minősül, amelyet belefoglaltak az elismert követelések bíróság által jóváhagyott listájába, kivéve azokat a követeléseket, amelyeket a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján érvényesség megállapítása iránti keresettel támadnak.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

A kereskedelmi törvény alapján a felosztást akkor engedélyezik, amikor a vagyon pénzzé tétele következtében elegendő bevétel áll rendelkezésre.

A csődgondnok táblázatot készít a rendelkezésre álló pénzüsszeg hitelezők közötti felosztásához, melynek során figyelemmel van a rangsor szerinti kielégítési elsőbbségre, az előjogokra és biztosítékokra. A felosztási táblázat mindaddig nem teljes, amíg az összes követelést teljesen ki nem fizették vagy a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon egészét pénzzé nem tették, a nem értékesíthető személyes vagyontárgyak kivételével. A felosztási táblázatot 14 napra jól láthatóan ki kell függeszteni a bíróság nyilvánosság számára hozzáférhető helyiségében egy erre a célra kijelölt hirdetőtáblán. A felosztási táblázatot közzéteszik a cégnyilvántartásban. A fenti határidőn belül a hitelezői választmány és bármely hitelező írásbeli kifogást nyújthat be a bírósághoz a felosztási táblázattal szemben. A bíróság a táblázat jogszerűségét hivatalból vagy a jogszerűséget vitató kifogás alapján vizsgálja, és a felosztási táblázatot a jogszerűség megállapítását és az esetlegesen szükséges módosítások elvégzését követően hagyja jóvá. A felosztási táblázatot jóváhagyó határozatot és az azzal szemben benyújtott kifogásokat a cégnyilvántartásban közzé kell tenni, ezáltal értesítve róluk a hitelezőket és az adóst. A felosztási táblázatot jóváhagyó határozatot megtagadhatja a csődgondnok, a hitelezői választmány vagy a hitelező, függetlenül attól, hogy ez a hitelező nyújtott-e be kifogást azzal a határozattal szemben, amellyel a bíróság megsemmisítette vagy módosította a felosztási táblázatot. A bíróság által jóváhagyott táblázat szerinti felosztásokat a csődgondnok végzi el.

A követeléseknek a pénzzé tett vagyonból teljesített felosztások révén történő kielégítése érdekében a kereskedelmi törvény 722. cikkében foglalt alábbi eljárást alkalmazzák:

zálogjoggal vagy jelzáloggal, letiltással vagy lefoglalással biztosított követelések, amelyeket a zálogjogi törvény alapján nyilvántartásba vettek – a biztosítékok értékesítéséből származó bevételből;

követelések, amelyek tekintetében a zálogjogot érvényesítik – a zálogjog tárgyát képező vagyontárgy értékéből;

a fizetéseképtelenségi eljárás során felmerült költségek (az előterjesztéskor fizetendő illetékbélyeg és minden más költség, amely a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat hatálya lépéséig felmerül; a csődgondnok díjazása; a munkavállalók és alkalmazottak követeléseit, amennyiben az adós vállalkozása nem szüntette be a kereskedelmi tevékenységét; a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon növelésével, az adminisztrációjával, a felbecsülésével és a felosztásával kapcsolatban felmerült költségek; valamint az adós és a családja részére megítélt tartásdíj);

a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően fennálló munkaszerződésekből eredő követelések;

az adós által harmadik fél részére fizetendő, törvényben előírt kártérítés;

a központi kormányzatnak vagy önkormányzatnak fizetendő köztartozás, többek között adók, vámok, illetékek és kötelező társadalombiztosítási hozzájárulások formájában, amennyiben a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőzően merültek fel;

a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően felmerült [az adóst megillető] követelések, amelyeket nem fizettek meg határidőben;

bármely fennmaradó nem biztosított követelés, amely a fizetésképtelenségi eljárást megelőzően keletkezett;

a nem biztosított tartozáson fennálló törvényes vagy szerződéses kamat, amely a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően vált esedékessé;

az adósnak üzleti partner vagy részvényes által nyújtott kölcsön;

adományok;

a hitelezők részéről a fizetésképtelenségi eljárással összefüggésben felmerült költségek, a kereskedelmi törvény 629b. cikkében foglalt költségek kivételével (előrefizetett induló perköltségek).

Amennyiben a harmadik albekezdéstől a tizenkettedik albekezdésig tartó rendelkezésekben hivatkozott követelések teljes körű kielégítésére nem áll rendelkezése elegendő forrás, az egyes hitelezői osztályok arányos felosztásban részesülnek. Amennyiben a központi kormányzat számos azonos osztályba tartozó követelést nyújtott be és ezeket elismerték, az egyes összegeket egy összegben utalják át a vagyon felosztására szolgáló számláról, és miután az összeg megérkezett, azt a Nemzeti Adóhivatal az adóeljárásról és a társadalombiztosítási eljárásról szóló törvénykönyvvel összhangban felosztja. A Nemzeti Adóhivatal haladéktalanul értesíti a fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróságot és a csődgyökörnököt erről a felosztásról.

Követelés, amely nem biztosított tartozáson fennálló törvényes kamat vagy szerződéses kamat alapján keletkezett és a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot követően vált esedékessé; az adósnak üzleti partner vagy részvényes által nyújtott kölcsönből eredő tartozás tekintetében felmerülő követelés; hitelezői követelés, amely a hitelező által a fizetésképtelenségi eljárás során nyújtott adományokból vagy elszenvedett költségekből keletkezett, a kereskedelmi törvény 629b. cikkében foglalt költségek kivételével (előre fizetett induló perköltségek), és amely kizárólag azt követően nyerhet kielégítést, hogy az összes többi hitelezői követelést teljes egészében kiegyenlítették. Azt a hitelezőt, aki felosztást követően nyújtott be követelést, azon hitelezők listájához adják hozzá, akik későbbi felosztásokból kiegyenlítendő követelésekkel rendelkeznek, arra azonban nem szerez jogosultságot, hogy a követelése azáltal nyerjen kielégítést, hogy a későbbi felosztások során a pénzzé tett vagyonból nagyobb részesedést kap annak ellentételezéseként, amiért a korábbi felosztásokból nem részesült.

A biztosítékkal rendelkező hitelezők a fizetésképtelenségi eljárás során megőrzik a biztosítékaikat. Az ő követeléseik nyernek először kielégítést, ez az előjog azonban kizárólag a birtokolt biztosíték értékesítéséből származó bevételre vonatkozik. Amennyiben a zálogjoggal vagy jelzáloggal terhelt személyes vagyontárgy vételára nem elegendő a tartozás teljes összegének fedezéséhez, a felhalmozott kamattal együtt, a hitelező a felosztásban biztosítékkal nem rendelkező hitelezőként vesz részt. Amennyiben valamely zálogjoggal vagy jelzáloggal terhelt személyes vagyontárgy vételára meghaladja a biztosított tartozást, beleértve a felhalmozott kamatot, az összeg fennmaradó részét hozzáadják a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonhoz. Ez a szabály irányadó a zálogjoggal rendelkező hitelezők követeléseinek rendezésére is.

A hitelező, akinek a követelése részleges kielégítést nyert az alapeljárásban, amelyben a kereskedőt külföldi bíróság nyilvánította fizetésképtelenné, részt vesz a bolgár bíróság előtt indított másodlagos eljárásban végzett vagyonfelosztásban, amennyiben a kereskedő Bulgáriában jelentős vagyonnal rendelkezik, és a részesedés, amit a hitelező a vagyonfelosztásból kapna a másodlagos eljárásban meghaladja a többi hitelező részesedését, amit ugyanabban az eljárásban kapnának. A vagyonfelosztást követően a másodlagos eljárásban fennmaradó vagyont átcsoportosítják az alapeljárásba bevont vagyonba.

A halasztással érintett követelést a kezdő felosztásba mint vitatott követelést veszik be, és a kiegyenlítése érdekében a felosztásra szolgáló számlán tartalmakat különítenek el. A követelést kizárják a végső felosztásból, amennyiben a halasztás feltételei továbbra is érvényesek. Az önkényes feltételhez kötött követelést azonban bevonják a felosztásba, és feltételhez nem kötött követelésként rendezik.

A polgári perben vitatott követelés összegére szintén tartalmakat különítenek el a felosztásra szolgáló számlán. Amennyiben csak a biztosítékot vagy az előjogot vitatják, a követelést a jogvita elbírálásáig ideiglenesen bevonják a felosztásba mint nem biztosított követelést, és olyan összegű tartalmakat különítenek el a felosztásra szolgáló számlán, mint amit a hitelező biztosított követelés után kapna. Tartalmakat kell képezni a helyreállítási tervben, vagy a pénzzé tett vagyon felosztásakor a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján érvényesség megállapítása iránti keresettel támadott el nem ismert követelések tekintetében.

A csődgyökörnök, bírósági határozat alapján eljárva, bankban letétbe helyezi a be nem szedett vagy vitatott követelések érdekében a végső felosztáskor elkülönített összegeket. Az adós a tartozásai teljes és végleges rendezését követően visszakaphatja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon fennmaradó részét, amennyiben van ilyen fennmaradó rész.

14 Mik a fizetésképtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

A bíróság az alábbi esetekben elrendeli a fizetésképtelenségi eljárás befejezését:

amennyiben a kereskedelmi törvény 632. cikkének (1) bekezdése szerinti határozat (a fizetésképtelenségi eljárást felfüggesztő határozat, ha a rendelkezésre álló vagyon nem elegendő a fizetésképtelenségi eljárás költségeinek fedezéséhez és az eljárás során nem fizették meg az induló költségeket) bejegyzésétől számított egy éven belül nem kérték az eljárás folytatását;

kimerült a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon;

az összes követelést kielégítették;

jóváhagyták a helyreállítási tervet;

megállapodás jött létre az adós és az elismert követeléssel rendelkező valamennyi hitelező között, amennyiben a megállapodás megfelel a vonatkozó törvényi előírásoknak és nem nyújtottak be a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján megállapítás iránti keresetet valamely nem létező elismert követelés tekintetében.

Az első három esetben az eljárás lezárásáról hozott határozatban a fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróság elrendeli a kereskedő törlését, kivéve, ha rendezték az összes hitelezői követelést és a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonban még vannak nem értékesített vagyontárgyak. A határozattal szemben a cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő.

A fizetésképtelenségi eljárást nem zárják le, ha az adós pénzbeli kötelezettségeit harmadik felek biztosítékaival biztosították és a szóban forgó biztosítékokkal szembeni végrehajtási eljárás még folyamatban van, vagy az adós félként jár el valamely folyamatban lévő perben.

A nemzeti jog alapján az adós vállalkozásának megmentését célzó átszervezés a fizetésképtelenségi főeljárás része.

A vállalati talpra állítás egy önálló, opcionális szakasza a fizetésképtelenségi eljárásnak. A talpra állítás iránti törekvéshez erre vonatkozó írásbeli kérelmet kell benyújtani a bírósághoz, amelyben a következő személyek bármelyike helyreállítási tervet javasolhat: az adós, a csődgyökörnök, a biztosított követelések legalább egyharmadával rendelkező hitelezők, a nem biztosított követelések legalább egyharmadával rendelkező hitelezők; a tagok vagy részvényesek, akik az adós vállalkozásában a saját tőke legalább egyharmadával rendelkeznek; a korlátlan felelősséggel rendelkező tag vagy az adós vállalkozásánál foglalkoztatott összes munkavállaló és alkalmazott húsz százaléka.

Helyreállítási tervet (vagy helyreállítási terveket) a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kereset benyújtásától kezdve lehet javasolni onnantól számított egy hónapig, hogy az elismert követelésekről szóló listát jóváhagyó bírósági határozatot a cégnyilvántartásba bejegyezték. Az adós vagy a csődgondnok által javasolt helyreállítási tervvel kapcsolatban felmerült költségeket a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból fedezik, minden más esetben a költségeket az a fél fedezi, aki a tervet javasolta.

A helyreállítási terv tartalmának meg kell felelnie a kereskedelmi törvény 700. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, és ki kell térnie olyan kérdésekre, mint például hogy milyen mértékben nyernék kielégítést a bíróság által jóváhagyott listákon – a tervre vonatkozó javaslatlét időpontjában – szereplő követelések; az egyes osztályokba tartozó követelések rendezésének módja és időkerete, a vitatott el nem ismert követelések kifizetésének garanciái, amely követelések tekintetében – a tervre vonatkozó javaslatlét időpontjában – per van folyamatban; a feltételek, amelyek szerint a közkereseti társaságok vagy betéti társaságok tagjai teljesen vagy részben mentesülnek a felelősség alól; annak meghatározása, hogy az egyes hitelezői osztályok által birtokolt követelések milyen mértékben nyernék kielégítést ahhoz a vagyonhoz képest, amelyet felosztás alapján kapnának a jogszabályban foglalt általános eljárás szerint; az egyes hitelezői osztályoknak a terv végrehajtásával összefüggésben biztosított garanciák; a terv végrehajtása érdekében hozandó irányítási, szervezeti, jogi, pénzügyi, gyakorlati és egyéb intézkedések; valamint a tervnek az adós vállalkozásánál foglalkoztatott munkavállalókra és alkalmazottakra gyakorolt hatása. A helyreállítási terv ezen túlmenően a vállalkozás életképességét helyreállítani hivatott intézkedéseket vagy ügyleteket javasolhat, ideértve a teljes vállalkozás vagy egy része értékesítését, megjelölheti az értékesítés lefolytatásának feltételeit és módját, adósság-részvény swapügyleteket, pénzbeli kötelezettségek vagy egyéb intézkedések és ügyletek megújítását (a terv kifejezetten kizárja a víz- és csatornarendszer üzemeltetőinek az elsődleges tevékenységük ellátásához szükséges vagyontárgyai értékesítését, mindaddig, amíg az érintett területen új víz- és csatornarendszer üzemeltetőt nem jelölnek ki), felügyeleti szerv kijelölését, amely jogosult ellenőrizni az adós tevékenységét a helyreállítási terv időtartama alatt vagy rövidebb ideig, fizetési haladékokat vagy moratóriumot, teljes vagy részleges adósságrendezést, a társaság átszervezését vagy egyéb intézkedéseket és ügyleteket.

Amennyiben a terv megfelel a jogszabályban meghatározott követelményeknek (a kereskedelmi törvény 700. cikkének (1) bekezdése), a bíróság határozatot hoz, amelyben a tervet a hitelezői gyűlés általi megfontolásra alkalmasnak találja, és elrendeli a gyűlés időpontját kizáró értesítés cégnyilvántartásba való közzétételét. Szükség esetén értesítést küldenek annak a félnek, aki a tervet javasolta, amelyben a tervben felfedezett hiányosságok orvoslására szólítják fel. A határozattal szemben 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő.

A tervről csak azok a hitelezők szavazhatnak, akik elismert vagy megerősített követeléssel rendelkeznek, vagy akiknek a bíróság szavazati jogot adott. A hitelezők külön szavaznak a jogszabályban meghatározott önálló osztályokban, és a szavazatukat a hitelező aláírásával ellátott közjegyző előtt hitelesített meghatalmazás útján anélkül is leadhatják, hogy a gyűlésen jelen lennének. A tervet minden egyes hitelezői osztály az adott osztály szavazatainak egyszerű többségével fogadja el. Az elfogadott tervvel szemben a szavazás napjától számított 7 napon belül kifogás nyújtható be a fizetéseképtelenségi eljárást lefolytató bírósághoz. Kifogást nyújthatnak be azok a hitelezők is, akik érvényesség megállapítása iránti kérelmet nyújtottak be a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján. A terv elutasításra kerül, amennyiben az elismert követelésekkel rendelkező hitelezőknek több mint a fele, függetlenül a szóban forgó követelések osztályától, a terv ellen szavazott. A terv elfogadása tekintetében értesítést tesznek közzé a cégnyilvántartásban.

A bíróság jóváhagyja a helyreállítási tervet, amennyiben megfelel a kereskedelmi törvény 705. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeknek, vagyis ha a különböző hitelezői osztályok általi elfogadására vonatkozó összes jogszabályi követelmény teljesült; a bíróság által jóváhagyott listákban szereplő elismert követelések több mint a felével rendelkező hitelezők többsége elfogadta; amennyiben a terv részleges kifizetést irányoz elő, legalább egy olyan hitelezői osztály, amely elfogadta a tervet, részleges kifizetésben fog részesülni; az azonos osztályba tartozó hitelezők azonos bánásmódban részesülnek, kivéve, ha a hátrányosan érintett hitelezők írásban lemondtak a terv elfogadásával szembeni kifogásaikról; a terv biztosítja, hogy az egyet nem értő hitelező és az egyet nem értő adós ugyanolyan összegű kifizetésben részesüljenek, mint amelyben akkor részesültek volna, ha a vagyont a jogszabályban meghatározott általános eljárás alapján osztották volna fel; egyetlen hitelező sem kap többet, mint amire az elismert követelése alapján jogosult; a tagoknak és részvényeseknek mindaddig nem fizetnek jövedelmet, amíg annak a hitelezői osztálynak a követeléseit, amelynek az érdekeire a terv befolyást gyakorol, teljesen és véglegesen ki nem elégítették; az önálló vállalkozó, a korlátlan felelősséggel rendelkező tag és a családtagjaik számára mindaddig nem fizethető magasabb összegű tartásdíj, mint amelyet a bíróság meghatározott, amíg annak a hitelezői osztálynak a követeléseit, amelynek az érdekeire a terv befolyást gyakorol, teljesen és véglegesen ki nem elégítették. Amennyiben a hitelezői gyűlés több tervet is elfogadott, és valamennyi terv megfelel a jogszabályban előírt követelményeknek, a bíróság azt a tervet hagyja jóvá, amelyet az elismert követelések több mint a felével rendelkező hitelezők fogadtak el.

A helyreállítási tervet, amennyiben a kereskedő jelentős vagyonnal rendelkezik Bulgáriában, bevezethetik a bolgár bíróság által indított másodlagos fizetéseképtelenségi eljárásba, a csődgondnok azon főeljárásban adott egyetértésével, amelyben a kereskedőt külföldi bíróság nyilvánította fizetéseképtelenné. A helyreállítási terv jóváhagyásáról hozott határozattal a bíróság elrendeli a fizetéseképtelenségi eljárás befejezését, és kijelöli a tervben javasolt vagy a hitelezői választmány által választott felügyeleti szervet. A helyreállítási terv jóváhagyásáról hozott határozat és az adós vállalkozásának talpra állítását célzó – a hitelezői gyűlés által elfogadott – terv elutasításáról hozott határozat a cégnyilvántartásba való közzétételétől számított 7 napon belül fellebbezéssel megtámadható.

A bíróság által jóváhagyott terv kötelező az adósra, valamint valamennyi olyan hitelezőre, akiknek a követelése a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően felmerült tartozással kapcsolatosak. Az egyes hitelezők végrehajtási intézkedés iránti kérelmet nyújthatnak be a polgári perrendtartás 405. cikkében lefektetett eljárás szerint az átváltott követelés végrehajtásának érdekében, függetlenül annak összegétől.

Amennyiben az adós mulaszt a helyreállítási terv végrehajtása során, azok a hitelezők, akik a terv alapján átváltott és a követelések teljes összegének legalább 15%-át megtestesítő követelésekkel rendelkeznek, vagy a bíróság által kijelölt felügyeleti szerv a bíróságtól anélkül kérheti a fizetéseképtelenségi eljárás folytatását, hogy a fizetéseképtelenség vagy a túlzott eladósodás tényét bizonyítani kellene. Ebben az esetben a terv konverziós hatása a hitelezők jogai és biztosítékai tekintetében nem változik. A továbbfolytatott fizetéseképtelenségi eljárás során nem folytatnak talpra állítási eljárást.

Amennyiben a jóváhagyott helyreállítási terv a vállalkozás egészének vagy egy részének értékesítését irányozza elő, a terv jóváhagyásáról hozott határozat hatályba lépésének napjától számított egy hónapon belül adásvételi megállapodást kell kötni. Amennyiben a jóváhagyott helyreállítási tervben meghatározott határidőn belül nem sikerül adásvételi megállapodást kötni, az egyes felek, az adásvételi megállapodás megkötésére nyitva álló egyhónapos határidő leteltétől számított egy hónapon belül kérhetik a fizetéseképtelenségi eljárást lefolytató bíróságtól, hogy nyilvánítsa a megállapodást létrejöttnek. Abban az esetben, ha egyik fél sem kéri, hogy a megállapodást nyilvánítsák létrejöttnek, valamely hitelező pedig kérelmet nyújtott be, a fizetéseképtelenségi eljárást lefolytató bíróság folytatja az eljárást, és az adóst fizetéseképtelenné nyilvánítja.

A helyreállítási terv elfogadásán felül a kereskedelmi törvény egy további lehetőséget biztosít az adós és a hitelezők közötti megállapodásra. Az adós az eljárás bármely szakaszában önállóan írásbeli adósságrendezési megállapodást köthet az elismert követeléssel rendelkező valamennyi hitelezővel, anélkül, hogy őt ennek során a csődgondnok képviselné. Amennyiben a megállapodás megfelel a jogszabályban meghatározott követelményeknek, a bíróság elrendeli az eljárás felfüggesztését, amennyiben az elismert követelések fennállását vitató megállapítás iránti kereset nyújtottak be a kereskedelmi törvény 694. cikkének (1) bekezdése alapján. A határozattal szemben a cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított 7 napon belül fellebbezés terjeszthető elő.

15 Melyek a hitelezőket a fizetéseképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

Az utolsó hitelezői gyűlés határozatot fogad el a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon értékesíthetetlen vagyontárgyai tekintetében, és dönthet úgy, hogy az adósnak visszaszolgáltatják az elhanyagolható értékkel bíró személyes vagyontárgyakat, illetve azokat a követeléseket, amely behajtása indokolatlanul nehéz lenne. A csődgondnok, bírósági határozat alapján eljárva, bankban letétbe helyezi a be nem szedett vagy vitatott követelések érdekében a végső felosztáskor elkülönített összegeket.

A fizetésképtelenségi eljárás lezárásakor az általános zárolást és az elővigyázatossági intézkedést hivatalból megszüntetik attól a naptól kezdve, hogy a fizetésképtelenségi eljárás lezárásáról hozott határozat jogerőre emelkedett.

A fizetésképtelenségi eljárás során nem benyújtott követelések és nem érvényesített jogok megszűnnek. Azok a követelések, amelyeket nem sikerült kielégíteni a fizetésképtelenségi eljárás során, megszűnnek, kivéve, ha az eljárás a kereskedelmi törvény 744. cikkének (1) bekezdésével összhangban folytatódik (amennyiben az eljárás felfüggesztésének elrendelésétől számított egy éven belül a vitatott követelések iránt elkülönített összegeket felszabadítják vagy olyan vagyontárgyak kerülnek elő, amelyek létezéséről a fizetésképtelenségi eljárás során nem bírtak tudomással).

Amennyiben az adós az elismert követeléssel rendelkező valamennyi hitelezővel adósságrendezési megállapodást kötött és a fizetésképtelenségi eljárást lezárásra került, a hitelezők a polgári jog általános szabályai szerint élhetnek jogorvoslati kérelemmel, kivéve, ha a kereskedelmi törvény ettől eltérően rendelkezik. Amennyiben az adós nem tartja be az adósságrendezési megállapodásban foglaltakat, azok a hitelezők, akiknek a követelése az összes követelés legalább 15%-át kiteszik, anélkül kérhetik a fizetésképtelenségi eljárás folytatását, hogy fizetésképtelenség vagy a túlzott eladósodás tényét bizonyítaniuk kellene.

A fizetésképtelenségi eljárásnak a helyreállítási terv jóváhagyását követően történő lezárása esetén a kötetmi és szerződéses viszonyokról szóló törvény 110. cikke alapján új elévülési idő indul a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően felmerült kötelezettségek tekintetében a helyreállítási terv jóváhagyásáról szóló határozat jogerőre emelkedésének napjával kezdődően, amennyiben a kérdéses kötelezettségek azonnal vagy attól a naptól fogva rendezhetők, amelyen a kötelezettségek esedékessé és fizetendővé váltak, feltéve ha a helyreállítási terv lehetővé teszi a halasztásukat. A kötetmi és szerződéses viszonyokról szóló törvény 110. cikke alapján, törvény eltérő rendelkezésének hiányában, a törvényben meghatározott öt éves elévülési idő elteltével valamennyi követelés megszűnik. A fizetésképtelenségi eljárás újbóli elindítása iránti kérelem benyújtása esetén az elismert követelésekre vonatkozó, törvényben meghatározott elévülési idő az újbóli megindítás iránti eljárás idejére nyugszik. A hitelező a bíróság által jóváhagyott helyreállítási terv alapján végrehajtási intézkedés iránti kérelmet terjeszthet elő az átváltott követelése tekintetében, függetlenül annak összegétől.

16 Ki viseli a fizetésképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

A nemzeti jog alapján a fizetésképtelenségi eljárás során felmerült költségek az alábbiakat foglalják magukban:

a fizetésképtelenségi eljárás tekintetében fizetendő illeték, és valamennyi egyéb költség, ami a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat jogerőre emelkedéséig felmerült;

a csődgondnok díjazása;

az adós vállalkozásánál foglalkoztatott munkavállalók és alkalmazottak követelése, amennyiben a vállalkozás nem szüntette be a kereskedelmi tevékenységét;

a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon növelésével, az adminisztrációjával, a felbecsülésével és a felosztásával kapcsolatban felmerült költségek;

az adós és a családja részére fizetett tartásdíj;

Nem kell előre megfizetni az illetéket, ha a fizetésképtelenség megállapítása iránti keresetet az adós nyújtja be. Az illetéket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyomból fedezik a vagyon felosztáskor. Ha a fizetésképtelenség megállapítása iránti keresetet hitelező nyújtja be, és amikor a társhitelező az eljárásban félnek minősül, az illetéket a hitelezőtől vagy a társhitelezőnek tekintett féltől gyűjtik be.

Amennyiben az adós rendelkezésre álló vagyona nem elegendő a fizetésképtelenségi eljárás induló költségeinek fedezéséhez, vagy amennyiben a fizetésképtelenségi eljárás során megállapítást nyer, hogy az adós rendelkezésre álló vagyona nem elegendő a fizetésképtelenségi eljárás költségeinek fedezéséhez, a bíróság a fizetésképtelenségi eljárás megindítása érdekében meghatároz egy összeget, amelyet az adósnak vagy a hitelezőnek a bíróság által megszabott határidőn belül előre meg kell fizetnie. A fizetésképtelenségi eljárás induló költségeit a bíróság állapítja meg, melynek során figyelembe veszi az ideiglenes csődgondnok aktuális díjazását és a fizetésképtelenségi eljárás várható költségeit. Amennyiben az adós gazdasági társulás, a bíróság a költségek előre történő fizetéséről határoz, melynek során figyelemmel van a korlátlan felelősséggel rendelkező tagok vagyonaára.

A fizetésképtelenségi eljárás megindulásakor a költségeket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyomból fedezik. E célból a bíróság végzésben felhatalmazhatja a csődgondnokot a szükséges rendelkezések megtételére.

Az illeték nem fizethető meg előre, amennyiben az eljárás a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon növelésének szakaszában tart. Nem szednek be illetéket, ha a fizetésképtelenséggel kapcsolatos körülményeket bírósági ítéletek vagy végzések alapján jegyzi be a cégnyilvántartásba, illetve letiltás vagy általános zárolás bejegyzése vagy törlése esetén.

Valamely ügyletnek a kereskedelmi törvény 645., 646. és 647. cikke, valamint a kötetmi és szerződéses viszonyokról szóló törvény 135. cikke alapján történő érvénytelenítése iránti kérelemmel indult eljárásban az illetéket nem kell előre megfizetni, függetlenül a bíróság szintjétől. Amennyiben helyt adnak a kérelemnek, az illetéket a pervesztes féltől szedik be. A kérelem elutasítása esetén az illetéket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyomból fedezik.

Amennyiben az ügylet érvénytelenítése iránti kérelmet a csődgondnok nyújtotta be, és az elutasításra került, a harmadik fél részéről a fizetésképtelenségi eljárással kapcsolatban felmerült költségeket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyomból fedezik.

A hitelező vagy az adós által a kereskedelmi törvény 694. cikke alapján benyújtott megállapítás iránti kereset tekintetében az illetéket nem kell előre megfizetni. A kereset elutasítása esetén a költségeket a felperesnek kell fizetnie.

A törvényben meghatározott benyújtási határidő leteltét követően, azonban nem később, mint a határidő lejártát követő két hónapon belül benyújtott hitelezői követelést hozzáadják a benyújtott követelések listájához, és azt a jogszabályban előírt eljárás szerint ismerik el. Az elismeréssel összefüggésben felmerült további költségeket a követelést benyújtó hitelező viseli.

Az adós vagy a csődgondnok által javasolt helyreállítási tervvel kapcsolatban felmerült költségeket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyomból fedezik, minden más esetben a költségeket az a fél fedezi, aki a tervet javasolta. A helyreállítási terv ellenkező rendelkezése hiányában a bíróság az adóst kötelezi az illeték és a felmerült költségek megfizetésére.

A pénzzé tenni szándékozott vagyon megóvásával kapcsolatban a vevők birtokba lépéséig felmerült költségeket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyomból fedezik. Az adós tulajdonában lévő és a munkavállalóinak és alkalmazottainak bérbe adott lakóegységek értékesítésével kapcsolatos költségeket az eladó viseli.

Az átváltott vagyon felosztáskor a fizetésképtelenségi eljárás során felmerült költségekből eredő követeléseket a biztosított követelések, illetve azon követelések kiegyenlítését követően fizetik ki, amelyek tekintetében éltek a tartózkodás jogával.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

A kereskedelmi törvény olyan garanciákat tartalmaz, amelyek védik a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezőit az adós által tanúsított olyan magatartástól, illetve kötött ügyletektől, amelyek a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon kimerítésére és a hitelezői érdekek sérelmére irányulnak. A jogszabály bevezeti a „sérelemes időszak” fogalmát – az arra vonatkozó megdönthetetlen vélelmet, hogy a hitelezői érdekek sérelmet szenvedtek, ha

bizonyos intézkedéseket ebben az időszakban hoztak meg, vagy bizonyos ügyleteket ebben az időszakban kötöttek meg. A sérelmes időszak hossza annak az ügyletnek a típusától függően változik, amelyre az ártalmasság törvényi véelme vonatkozik. Bizonyos ügyletek és intézkedések tekintetében a sérelmes időszak a fizetésképtelenség vagy túlzott eladósodás napjával kezdődik, a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző egy évnél azonban nem korábban, és a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat napján ér véget. Más esetekben a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző három évig, két évig vagy egy évig is kiterjed, és magában foglalja a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtása és a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat közötti időszakot. A fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot követően az irányadó eljárás megszegésével – például a csődgondnok előzetes hozzájárulása nélkül – hozott bizonyos intézkedések és kötött ügyletek szintén sérelmesnek minősülnek.

A kereskedelmi törvény alapján sérelmesnek tekintett intézkedés- és ügylettípusokat kimerítő jelleggel határozták meg, és azok két kategóriába esnek: semmis és nem végrehajtható a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében.

A semmis ügyleteket a kereskedelmi törvény 646. cikkének (1) bekezdése szabályozza. A hivatkozott cikk szerint az alábbi intézkedések és ügyletek semmisek a hitelezők tekintetében, amennyiben azokat a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot követően, a megállapított eljárási szabályok megsértésével hozták/kötötték meg:

a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően felmerült tartozás kiegyenlítése;

a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó tulajdonjogon vagy személyes vagyontárgyon zálogjog vagy jelzálog alapítása;

a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó jogot vagy személyes vagyontárgyat érintő ügylet.

A hátrányos intézkedések és ügyletek egyéb típusait, amelyek nem végrehajthatóvá nyilváníthatók, a kereskedelmi törvény 645. cikkének (3) bekezdése, 646. cikkének (2) bekezdése és 647. cikke, valamint a kötelmi és szerződéses viszonyokról szóló törvény 135. cikke szabályozza. Ahhoz, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében ne legyenek végrehajthatók, a szóban forgó intézkedésekről és ügyletekről jogerőre emelkedett határozatban kell megállapítani, hogy nem végrehajthatók.

A kereskedelmi törvény 646. cikkének (2) bekezdése szerint az adós által a fizetésképtelenség vagy túlzott eladósodás kezdetét követően hozott alábbi intézkedések vagy kötött ügyletek nyilváníthatóak nem végrehajthatóvá a hitelezők tekintetében a vonatkozó időszakokban:

valamely kötelezettség korai rendezése, függetlenül annak módjától, a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet megelőző egy éven belül; az adóssal szemben fennálló korábban nem biztosított követelés biztosítása érdekében zálogjog vagy jelzálog alapítása a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet megelőző egy éven belül;

valamely esedékessé és kifizetendővé vált kötelezettség adós általi rendezése, függetlenül annak módjától, a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet megelőző hat hónapon belül.

Amennyiben a hitelező tudta, hogy az adós fizetésképtelen vagy túlzottan eladósodott, a sérelmes időszak az első két esetben két évre, a harmadik esetben pedig egy évre hosszabbodik meg. A tudomást feltételezik, amennyiben az adós és a hitelező kapcsolt felek, vagy amennyiben a hitelező tudott vagy tudnia kellett volna azokról a körülményekről, amelyek észszerűen arra engedtek következtetni, hogy az adós fizetésképtelen vagy túlzottan eladósodott.

Az első és a harmadik esetben nem lehet hivatkozni a végrehajthatatlanságra, ha a kötelezettséget az adós rendes üzleti tevékenysége során rendezték és: megfelel azoknak a feltételeknek, amelyekben a felek megegyeztek, és egyenértékű áruk vagy szolgáltatások az adósnak történő egyidejű, vagy a fizetendő tartozás esedékessé válásától számított 30 napon belüli, nyújtásával kerül rá sor; vagy

a kifizetési követően, a hitelező azonos értékben árut vagy szolgáltatást nyújtott az adós számára.

A második esetben nem lehet hivatkozni a végrehajthatatlanságra, ha a zálogjog vagy jelzálog létrehozása:

az adósnak nyújtott kölcsön előtt vagy azzal egyidejűleg történt;

egy másik *in rem* biztosíték pótlására történt, amely a kereskedelmi törvény I. szakaszának 41. fejezetében foglalt szabályok alapján nem nyilvánítható végrehajthatatlanná;

a zálogjoggal vagy jelzálogjoggal terhelt vagyontárgy megszerzése céljából nyújtott kölcsön biztosítása érdekében történt.

A kereskedelmi törvény 646. cikkének (2) bekezdése szerinti érvénytelenség nem érinti a harmadik felek azt megelőzően jóhiszeműen szerzett jogait, hogy bejegyezték azt a kérelmet, amellyel az ügylet érvénytelenítése iránti keresetet benyújtották. A rosszhiszeműséget az ellenkező bizonyításig vélelmezik, amennyiben a harmadik fél az adós vagy annak a személynek a hozzátartozója, akivel az adós tárgyalt.

A kormány magánfelek által végrehajtható közjogi és magánjogi követeléseit, amelyeket az adós megfizetett, a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében, a fentiekben ismertetett szabályok és eljárás szerint nem érvényteleníthetők

A kereskedelmi törvény 647. cikkének (1) bekezdése szerint az adós alábbi intézkedései és ügyletei – amennyiben a megjelölt időszak során kerül rájuk sor – érvényteleníthetők a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében:

ellentételezés nélküli ügylet, kivéve a szokásos adományt, amelyre az adóssal kapcsolatban álló féllel került sor a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző három éven belül;

ellentételezés nélküli ügylet, amelyet a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző két éven belül kötöttek;

érték alatti ügylet, amelyet a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző két éven belül kötöttek; a fizetésképtelenség vagy túlzott eladósodás kezdeténél azonban nem korábban;

harmadik felek kötelezettségei tekintetében létrehozott zálogjog, jelzálog vagy személyes biztosíték a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző egy éven belül; a fizetésképtelenség vagy túlzott eladósodás kezdeténél azonban nem korábban;

harmadik felek kötelezettségei tekintetében az adóssal kapcsolatban álló hitelező javára létrehozott zálogjog, jelzálog vagy személyes biztosíték a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző két éven belül; a fizetésképtelenség vagy túlzott eladósodás kezdeténél azonban nem korábban;

az adóssal kapcsolatban álló féllel kötött és a hitelezőket hátrányosan érintő ügylet, amelyet a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző két éven belül kötöttek.

A kereskedelmi törvény 647. cikkének (1) bekezdése szintén vonatkozik az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtása és a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat közötti időszak során hozott intézkedésekre és kötött ügyletekre. Az érvénytelenítés nem érinti a harmadik felek a kérelem bejegyzését megelőzően ellenszolgáltatás fejében jóhiszeműen szerzett jogait.

A beszámítás a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében is érvényteleníthető, amennyiben a hitelező követelése vagy az adóssal szembeni tartozása a fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot megelőzően keletkezett, és a követelés vagy a tartozás keletkezésekor tudomással bírt arról, hogy az adós fizetésképtelen vagy túlzottan eladósodott, vagy hogy fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be.

Tekintet nélkül a kölcsönös tartozások keletkezésének idejére, az adós által a fizetésképtelenség vagy a túlzott eladósodás megállapítását követően, azonban a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző egy évnél nem korábban végzett beszámítás érvénytelen a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében, kivéve a tartozásnak azt a részét, amelyet a hitelező a vagyon pénzzé tételét követően a felosztáskor kapna.

A kötelmi és szerződéses viszonyokról szóló törvény 135. cikke szabályozza azokat az intézkedéseket, amelyekkel a csődgondnok vagy a hitelező az adós sérelmes intézkedéseinek érvénytelenítését kezdeményezheti, amennyiben ezeknek az intézkedéseknek a sérelmes volta az adós számára tudott volt. Amennyiben az intézkedés haszonszerzésre irányul, a félről, akivel az adós tárgyal, szintén feltételezik, hogy tudomással bír a hátrányról. Az érvénytelenség nem érinti a harmadik felek azt megelőzően ellentételezés fejében jóhiszeműen szerzett jogait, hogy a kérelmet, amellyel az ügylet érvénytelenítése iránti keresetet benyújtották, bejegyezték. A tudomással bírást az ellenkező bizonyításáig vélelmezik, amennyiben a harmadik fél az adós házastársa, felmenője, leszármazottja vagy testvére. Amennyiben az intézkedést a követelés felmerülése előtt hajtják végre, az intézkedés csak abban az esetben érvénytelen, ha azt az adós vagy az a fél, akivel az adós tárgyal, a hitelezők károsításának szándékával hozta.

A fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében hozott intézkedések vagy ügyletek semmisségének megállapítása vagy érvénytelenítése iránti keresetet, és a teljesítés iránti kapcsolódó kereseteket a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon növelése érdekében a csődgondnok nyújthatja be, illetve amennyiben a csődgondnok ezt elmulasztja, a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon bármely hitelezője. Amennyiben a követelést hitelező nyújtja be, a bíróság a csődgondnokot *sua sponte* társ-felperesnek tekinti. Amennyiben valamely követelést egy hitelező már benyújtott, azonos követelés tekintetében második előterjesztés nem engedélyezhető. A második hitelező azonban kérheti a bíróságtól, hogy minősítse társ-felperesnek az ügyben tartott első tárgyalást megelőzően. A jogerős határozat az adós, a csődgondnok és valamennyi hitelező tekintetében érvényes és végrehajtható.

Amennyiben a bíróság a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői tekintetében valamely ügyletet semmisnek nyilvánított, a harmadik fél által nyújtott vagyontárgyakat visszajuttatják, és amennyiben az ilyen vagyontárgyak nem képezik a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon részét vagy pénztartozás esetén, a harmadik fél az eljárásban hitelezőnek minősül.

A csődgondnok által valamely ügylet hatályon kívül helyezése iránt az alapeljárásban vagy a másodlagos fizetési képtelenségi eljárásban, amelyben a kereskedőt külföldi bíróság fizetési képtelenné nyilvánította, vagy bolgár bíróság által indított másodlagos eljárásban, amennyiben a kereskedő jelentős vagyonnal rendelkezik Bulgáriában, benyújtott kereset mindkét eljárásban benyújtottnak minősül.

Utolsó frissítés: 31/10/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.